

Ha Lipatigammu Kan John Un Makwa Si Umali'n Eygew

¹ Ha allaya'n liblu, ked mipanggop si impakaammun Apudyus kan Jesus Kristu un makwa si umali'n eygew. Ilulan Jesu Kristu impakaammu taplu maawatan cha losan un mansimbi kan siya cha makwa si umali'n eygew. Achipun mabyeyeg ked makwa cha alla losan. Ha in-ilon Jesu Kristu un langipatigammu kan John un mansimbi kan siya, ked imbuunla anghel un mangibyega kan siya. ² Ot imbyegan John cha losan un intullongla ya chingngeyla. Ked ha allaya'n liblu langigiliyala si ugud Apudyus un tilakcheyan Jesu Kristu. ³ Ked binchisyulan Apudyus chi tagu'n mambyasa si sangwalan cha uchum, ya mabinchisyulan bo cha losan un manchongey lu tuttuwaoncha ibyegbyegala, ti achipun mabyeyeg ked makwa cha alla losan!

Ha Laluyatan John Kan Cha Mamati Si Pitu'n Ili

⁴ Sakon si John. Allaya suyatku kan chikayu'n mamati un pin-a manchetchetong si pitu'n ili si probinsiyan chi Asia.

Si Apudyus, sigud un illinggew ulay si cham-chamun cha losan, ya pasig iingga, ulay si sala ya si ing-inggala. Ked otyan ta tuyutuyungan chitaku losan kan Apudyus ya palin-awaola

somsomok taku losan, ya ha Ispiritula un pitu'n kalasi kalobbongala, un pasig iingga si sangwalan Apudyus un Ap-apu,⁵ ya si Jesu Kristu bo un malagpati un mangipatigammu si ibyegan Apudyus. Si Jesu Kristu kaulaan un ummuli latagu kan cha latoy, ya siya bo mangituray kan cha losan un ari utla lubung.*

Ya si Jesu Kristu, amod chi ayatla kan chitaku, ked ha latoyalala un libukbukan chi chayala lanwayawayayaala kan chitaku, ti isun chi imbyabyayud chitaku si byasuy,⁶ ya impatila chitaku si mampangatala, lambyalilola bo chitaku pachi un mansimbi kan Amala'n Apudyus.[†] Ked chaychayawon taku si Jesu Kristu un kanganatuwan ya mallakabyelin un manturay si inginggala! Amen.

⁷ Somsomkonyu allaya: Kasin umali si Jesu Kristu un manggagawa si libuu, ked losan cha tagu itullong, ulay cha hachi'n lallut-uk kan siya. Ked losan cha tagu si kaili-ili mamayogpog si ogyatcha si umaliyala ti hachi machusaancha. Ked sigulachu'n makwa cha alla!

⁸ Kalan Apudyus un mallakabyelin, "Sakon chi Alpha un luglugi ya sakon bo Omega un alungus cha losan, ti sigud un illiingga siya si luglugin cha losan ya awed bo si sala ya iingga bo si ing-inggala."[‡]

* **1:5** 1:5 4-5 si alla'n liblu, ha lambye un pitu ked likasikasin. Ha piola'n uguchon si somsomok cha Judio, ustu-ustu, wechewed, lappun kuyangla, † **1:6** 1:6 Exodus 19:6 ‡ **1:8** 1:8 Alpha ked umula un letter si Greek un alphabet. Omega chi alungus un letter.

Ha Lampain-an Kristu Kan John

⁹ Sakon si John un suludyu, biyunku chikayu un mangiyalu-alus si maligligatan taku gapu si lamatiyan taku kan Jesu Kristu, ya biyunku bo chikayu si mipatiyan taku si mampangatan Apudyus, ulay awechak si sala utla Patmos un osa'n ili un langgagawa si byeybyey. Illiyoyak utla gapu si langitudtuchuwak si ugud Apudyus ya katuttuwaan un impatigammun Jesus kan sakon. ¹⁰ Osa'n Chuminggu un manchaychayawan kan Apudyus, awed chi impainilop chi Ispiritun Apudyus kan sakon, ked awed chi chingngeyk un chakey'n ginga un isun chi tangguyub un lituptup si ochogek. ¹¹ Ot kalala kan sakon, "Isuyatlu losan cha mipaila ya mipadngey kan sika, ta ipaw-itlu kan cha mamati un pin-a manchetchetong si pitu'n ili un Ephesus, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Philadelphia ya Laodicea."

¹² Lantuwiliyak pun un mangitullong si hachi'n makaug-uggud kan sakon, intullongku pitu'n papattayan chi pagsilawan, un pasig byalituk. ¹³ Ked illinggaew chi osa'n langgagawa un isun chi tagu'n mallagolagoyon chi silupla ya libyalikis chi bilalituk un takyed si biyukungla. ¹⁴ Ked ha buukla, amod chi putilakla un isun chi kapas. Ya ha atala bo, isun chi byaya. ¹⁵ Ked ha chepanla, mansilisiling un isun chi bilunsi un labosey. Ked ha gingala, isun chi alaas chi tumeteub un chelum. ¹⁶ Ked ha machuwalan un imala, ilooglela pitu'n bituwon. Ked ha tupokla,

lummoswa mantachom un sabli un lansupang chi tachomla. Ked ha lupala, mansiling un isun chi seyan ilit chi kilapigssala.

¹⁷ Ked si hachi'n langitullongak kan siya, lalitwechak si sangwalanla un isuk chi latoy si amod un ogyatku. Oli pun iloglela sakon si chuwalan un imala, ot kalala, "Achika umogyat! Sakon chi luglugin cha losan, ya sakon bo alungus cha losan."* ¹⁸ Sakon si Apudyus un lappun matoyalal! Impalubusku long-egku un mapatoy, ked si sala achipulak akit matoy. Sakon chi simbiyang si otoy ya alla bo kalobbongak si inggewan cha latoy.

¹⁹ "Ked isuyatlu losan un mipaila kan sika, un makwa si sala, ya cha makwa si umali'n eygew. ²⁰ Ha piola'n ipaila cha alla'n pitu'n bituwon un itutullonglu si machuwalan un imak, ya cha alla'n pitu'n papattayan chi pagsilawan un byalituk, kamatla piola'n uguchon un lappun laligammu. Ha pitu'n bituwon, chicha miyaligen cha pitu'n angheles cha hachi'n pitu'n simbyaan. Ked ha pitu'n papattayan chi pagsilawan, chicha miyaligen cha tagu'n mamati si hachi'n pitu'n simbyaan."

2

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati'd Ephesus

¹ Ot kalala, Isuyatlu alla si anghel un mangayuwana kan cha mamati'd Ephesus:

" 'Sakon si Jesu Kristu un mamangchon si pitu'n bituwon si machuwalan un imak, ya

* ^{1:17} 1:17 Isaiah 44:6

sakon bo manggagawa si pitu'n papattayan chi pagsilawan un bilalituk. Allaya ibyegak kan chikayu. ² Ammuk cha losan un pin-ayu koon, kilapangogogyu. Ammuk bo mangiyalu-alusanyu'n mangkawa-kawachi si kiged chi kabyeeyanyu. Ammuk bo mansasangaanyu kan cha lawwing un tagu, ya pilaloklokanyu bo katuttuwaan kan cha mangibyega un apostolescha, ya ilagam-muyu un matulicha. ³ Tuttuwa'n laalus kayu, ya lapampaligatan kayu gapu si pammatiyu kan sakon un achipun kayu lappog.

⁴ “Bibiyu mit losan cha hachi, ngim awed chi lawwingok kan chikayu. Kummapsut chi man-aayatyu kan sakon ya ulay cha susuludyu, chakampun un isun chi chamu un mampakchot chi ayatyu. ⁵ Somsomkonyu otyan chi ayatyu si chamu, ta mambyabyawi kayu ked ipauliyu hachi'n chamu'n killingwayu. Ta lu achipun kayu mambyabyawi si byasuyyu, umaliyak ked kaalok chi pagsilawanyu si lipapattayala. ⁶ Ngim awed chi osa'n bibiyuwok kan chikayu, ti gettok un lalawwingonyu pin-an cha Nicolaitans killingwa un lalawwingok bo.* ⁷ Chikayu'n lainga-an, manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegbyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu un mamati si kaili-ili. Ked cha tagu'n achipun paabyak si lawwing ked idchek chicha si kalintogen un mangan si bungan chi kayu un awed ud langit si inggewan Apudyus, un siya mangatod si mallalayun un biyeg.’ ”

* **2:6** 2:6 Cha Nicolaitans, chicha cha langisuyu un ha kristiano tuttuwaoncha

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati'd Smyrna

⁸ Kalala bo, Isuyatlu allaya si anghel un mangayyuwan kan cha mamati'd Smyrna:

“Sakon chi luglugi ya alungus cha losan, ya sakon bo hachi'n latoy un ummuli latagu. Ked allaya ibyegak kan chikayu. ⁹ Ammuk losan cha mapaligatanyu ya kilakapusyu. Ngim ha katuttuwaan, byabyaklang kayud langit gapu si pammatiyu kan sakon. Ya ammuyu bo lawwing un ibyegbyegacha kan chikayu, un chicha mangibyegbyega un tagun kalu Apudyus chicha gapu si kila-Judiocha, ngim chakampun ti chicha tagun Satalas! ¹⁰ Ked ibyegak kan chikayu un achi kayu umogyat kan cha losan un ligat un umali kan chikayu. Ti si Satalas, pachasola kaalon chi pammatiyu ked mangwa si mibyawuchenyu'n uchum. Ngim simpuyu'n eygew chi mapampaligatanyu ked abusla. Popotpotanyu pammatiyu kan sakon, ulay siya ikatoyyu, ked gunggulaak chikayu si mallalayun un biyeg si umali'n eygew. ¹¹ Chikayu'n lainga-an, manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu losan un mamati si kaili-ili. Ked cha tagu'n achipun paabyak si lawwing, achipuncha mipati si machusaan un maawagen maikadwa'n otoy.””

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati'd Pergamum

¹² Kalala bo, Isuyatlu bo allaya si anghel un mangayyuwan kan cha mamati'd Pergamum:

“Sakon chi mamangchon si mantachom un sabli un lansupang chi tachomla. Ked allaya

ibyegak kan chikayu. ¹³ Ammuk chi inggewanyu, lugey un isun chi bilumyoyan Satalas ti siya pangat utlat. Ngim ammuk un ay-ayatolak kan chikayu ti achipunu lan-awichen chi pammatiyu ulay chi langtoyancha kan cha kailiyanyu ya suludyu'n Antipas un osa'n mangipapati'n langipakaammu si mipanggop kan sakon.

¹⁴ "Ngim awed bo cha uchum un lawwingok mipanggop kan chikayu, ti awed cha uchum kan chikayu un maluyusuyut si intudtuchun Balaam si awi, siya langitudtuchu kan Balak un langawis kan cha galak Israel ta mangwacha si byasuy. Intudtuchula mangalancha kan cha lichatun si silan-apudyus, ya mangwaan cha leyaki ya byebyai si kilagatkat.[†] ¹⁵ Ya awed bo cha uchum kan chikayu un maluyusuyut si tudtuchun cha Nicolaitans. ¹⁶ Ked ibyabyawiyu byasuyyu! Ta lu achipunu, umaliyak ked chusaok chikayu un useyok chi ugudku un miyalig si sabli un lumoswa si tupokku. ¹⁷ Chikayu'n lainga-an, manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegbyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu losan un mamati si kaili-ili. Ked cha tagu'n achipun paabyak si lawwing, idchok kan chicha makan un lichuchulin un awed ud langit. Ya idchok bo si kacha osa mamputilak un byetu un liigiliyan chi baru un ngachen, ked lappun uchum si sinammu lu achi abus chi maidchela.' "

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati'd Thyatira

¹⁸ Kalala bo, Isuyatlu bo allaya si anghel un mangayyuwan kan cha mamati'd Thyatira:

[†] **2:14** 2:14 Numbers 22:5, 7, 31:16

“Sakon chi Alak Apudyus, un ha atak ked isun chi apuy un gumilegileb, ked ha ikik, malilisiling un isun chi bulinsi un labosey. Ked allaya ibyegak kan chikayu: ¹⁹ ‘Ammuk losan cha pin-ayu koon ya kilapakchot chi ayatyu, pammatiyu, ha mangipapattiyanu un mansimbi kan sakon, ya mangiyalu-alusanyu si ulay silu’n ligat. Ammuk bo un ummad-achu cha pin-ayu koon un bibiyu si sala lu cha killingwayu si chamu’n chi lamatiyanyu.

²⁰ “ ‘Ngim awed bo lawwingok mipanggop kan chikayu, ti impalubusyu lantudtuchuwan chi osa’n aginsusuyü un isun Jezebel,[‡] imbyegala un siya kalu osa’n propetan Apudyus, ta sikapala cha mansimbi kan sakon ta makabyasuycha. Ti itudtuchula mangwaan cha leyaki ya cha byebyai si kilagatkat, ya ha mangalan-cha si makan un lichatun si silan-apudyus. ²¹ Liwayaak siya si mambyabyawiyala, ngim issala ti achipunla iyagey cha kakaisawan un pinala koon. ²² Ked kook chi amod un masakitala un lappun miyisuwala ked achipun makabyangon si uumbogela, ya siya bo makwa kan cha hachi’n lakakopya kan siya. Ked amod chi mamaligatak kan chicha losan lu achipuncha ibyabyawi ya iyagey cha hachi’n lawwing un pin-acha koon. ²³ Ked otoyok bo cha maibilang un aalakcha un maluyut kan siya ta awed mangagammuwan cha losan un mamati si kaili-ili un sakon ked ammuk cha losan un somsomok ya ha pion cha tagu. Ked idchok bo subyalit cha pin-an cha losan un tagu killingwa, bibiyu willu lawwing.

[‡] 2:20 2:20 1 Kings 16:31

²⁴ “ ‘Ngim cha uchum kan chikayu utlat Thyatira, un achipun laluyut si tudtuchun chi hachi’n byebyai ya achipun langachej kan cha kalancha’n lachayom un tudtuchun Satalas, ha ibyegak kan chikayu, achipunku chog-an cha ligatyu. ²⁵ Ngim ha ibyegak kan chikayu, popotpotanyu pammatiyu ingala umaliyak.

²⁶ “ ‘Ked cha tagu un achipun paabyak si lawwing, un mangipapati’n mangwa si piok inggala si matoyancha, chicha mangipatawichek si kalobbongan un makaturay kan sakon si kailili ²⁷ un isun chi kalobbongan un illidchon Amak kan sakon. Ked lappun makaabyak kan chicha, ngim abyakoncha’n ustu-ustu cha achipun mambigbig si turaycha un isucha byanga un machiwin ked laplaptak. ²⁸ Ked idchok bo kan chicha chi bituwon un ambigaton. ²⁹ Chikayu’n laingaan, manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegbyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu losan un mamati si kaili-ili.’ ”

3

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati’d Sardis

¹ Kalala bo, Isuyatlu allaya si anghel un mangayuwkan kan cha mamati’d Sardis:

“ ‘Sakon chi litipugen chi Ispiritun Apudyus un pitu’n kalasi kalobbongala. Ya sakon bo mamangchon si pitu’n bituwon. Ked allaya ibyegak kan chikayu. Ammuk losan cha pin-ayu koon, ya ammuk bo un lanchilameg un makatagu kayu kan Apudyus. Ngim ha katuttuwaan,

isun chi lalattoy kayu kan siya ti tupokyu abus chi igew chi pammatiyu! ² Isuyu lasusuyop. Ked bumangon kayu ta pakoscheyonyu halat un akit un pammatiyu ta achi miyabus. Ti mailak un langkukuyang cha pin-ayu koon si sangwalan Apudyus. ³ Ked somsomkonyu cha hachi'n litudtuchu kan chikayu un chingngeyyu si chamu, ked siya patiyonyu ta ibyabyawiyu cha byasuyyu. Lu achipunu iyagey cha kamatchi, umaliyak ta chusaok chikayu un achipunu mapuutan ti isun chi umaliyan chi osa'n man-aakaw.

⁴ “ ‘Ngim awed cha uchum kan chikayù utlat Sardis un achipuncha lipati si lakabya-suyan cha kaachuwan, ked isun chi achipun lamansaan chi silupcha. Masilupancha si mam-putilak ya mibiyuncha kan sakon si umali'n eygew ti alla kalobbongancha gapu si kilaustu'n chi pammaticha. ⁵ Ked cha tagu un illogcha lawwing, isula bo'n masilupancha si mamputilak. Achipunku kaalon chi ngachencha si liblu'n liliastaan cha ngachencha losan un makatagu kan Apudyus si ing-inggala, ti siyat ibyegak si sang-walan Ama, ya cha hachi'n anghelesla, chicha taguk. ⁶ Chikayu'n laingaan manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu losan un mamati si kailili!’ ”

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati'd Philadelphia

⁷ Kalala, Isuyatlu bo allaya si anghel un mangayuwani kan cha mamati'd Philadelphia:

“ ‘Sakon si Jesus un lasantuwan ya katutuwaan. Sakon bo mamangchon si tebik chi Mampangatan Apudyus ud langit un miyalig si byeyoy David. Ked lu sakon chi mangiwalit, lappun makaiyolob. Ked lu iyolobku, lappun bod makaiwalit. Ked allaya ibyegak kan chikayu.* ⁸ Ammuk cha losan un pin-ayu koon, ya ammuk bo un akit chi kilakoscheyyu. Ngim intalu ti impapatiyu’n laluyusuyut kan cha losan un tudtuchuk ya achipunu sakon lan-awichen. Ked isun chi liwawayyangwang chi sawang kan chikayu un lappun makaiyolob.

⁹ “ ‘Ked mailayu kook kan cha tagu’n lantuntulli un langibyegan Judiocha kalu un tagun Apudyus ngim chakampun, ti tagun Satalas chicha. Ked awed chi kook kan chicha un mampalintumingcha si sangwalanyu un malayaw kan chikayu, ked hachi mangagammuwancha un ayayatok chikayu. ¹⁰ Ked gapu ta tiluttuwayu hachi’n imbyegak un alusanyu ligat, seyaklibyek chikayu si amod un ligat[†] un mapachasan cha losan un tagu’n achipun mamati utla pita ta mangitullongan si kilatatagun cha losan un tagu. ¹¹ Allà akit chi mangulilak, ked popotpotanyu pammatiyu kan sakon ta lappun makapeyos si gunggulayu’n mallalayun un makatagu kan Apudyus. ¹² Ked losan un tagu’n achipun paabyak si lawwing, mambyalilok chicha tukud chi templon Apudyus. Ked imeykak bo kan chicha ngachen Apudyus ya ngachen chi ilila un

* **3:7** 3:7 Isaiah 22:22 † **3:10** Ha uchum un piola’n uguchon si Greek, ayyuwalak chikayu si kaog-ogyat un ligat.

baru'n Jerusalem, un mampeypu'd langit kan Apudyus. Ya imeykak bo kan chicha baru un ngachenku. ¹³ Chikayu'n laingaan manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegbyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu'n mamati si kailili.' "

Ha Mitudtuchu Kan Cha Mamati'd Laodicea

¹⁴ Kalala, Isuyatlu bo allaya si anghel un mangayyuwan kan cha mamati'd Laodicea:

" 'Sakon chi langachalan si Tuttuwa ya Mapiyeyan ti sakon chi mangipakaammu si katuttuwaan mipanggop kan Apudyus. Ya sakon bo leypuwan cha losan un killingwan Apudyus. Ked allaya ibyegak kan chikayu. ¹⁵ Ammuk cha losan un pin-ayu koon, un lappun kakwaan chi pammatiyu ti isuyu lantipugen chi man-atung ya mantunglin. Ked piok un giklaonyu chi kilaatungyu willu kilatunglinyu!‡ ¹⁶ Ngim gapu ta isuyu lantipugen chi man-atung ya mantunglin, isun chi umisaw chi tupokku, ked hachi mangituppaak kan chikayu! ¹⁷ Ked kalanyu'n lappun mangkuyanganyu, ti wechewed kalu losan cha masapuyyu, ya ha somsomokyu, byabyaklang

‡ **3:15** 3:15 chuwa'n ili un lanchilameg ti ha chelumcha ked achali ud Laodicea. Ud Hierapolis, awed chi uud un man-atung chi chelumla un pin-an cha tagu man-omsan ta makaan cha sakitcha. Ud Colosas bo, awed bo mantunglin un chelum un mampiyan ilumon. Ngim ha chelumcha ud Laodicea, lantipugen chi man-atung ya mantunglin. Ha kalan cha uchum ha pion Kristu un uguchon ha mantunglin ya man-atung un chelum man-isun mauseycha, ngim ha lukewarm un chelum miyalig un cha mamati ud Laodicea ked lappun simbicha.

kayu losan. Ngim achipunyu ammu un ha katutuwaan, chikayu kakapusan ya kachechghegu ti isuyu lallalabus ya lakuyap. ¹⁸ Ked ha ibyegak kan chikayu, sakon otyan chi mangeanyu si latan-in un byalituk un siya ustu-ustu'n pammati, ti hachi isun chi tuttuwa'n bumaklanganyu. Ya sakon bo mangeanyu si mamputilak un luput ta mansilupyu taplu makakaan chi mabiilanyu'n mallalabus. Mangaya kayu bo kan sakon si agas ta maagasan chi kuyapyu taplu makatullong kayu kasin.§

¹⁹ “ ‘Losan un tagu’n ay-ayatok, om-omyak ya saplitak ta matudtuchuwancha. Ked so-somkonyu allaya’n itudtuchuk ta ibyabyawiyu cha byasuyyu. ²⁰ Chongyonyu! Allaak un sumisiked si sangwan chi somsomokyu un mangkongkongkong. Ked losan un mangney kan sakon ya ilukatla somsomokla ked pelokolak, makabibiyulak ya makakalak kan siya.

²¹ “ ‘Ked losan un achipun paabyak si lawwing, itipugku chicha’n makaamuy kan sakon ya makaturay un isun chi killingwan Ama kan sakon si langyogek kan Satalas. ²² Chikayu’n laingaan manchongey kayu otyan kan cha losan un ibyegbyegan chi Ispiritun Apudyus kan chikayu losan un mamati si kaili-ili.’ ” Cha alla, ked impaisuyat Jesu Kristu kan sakon.

§ **3:18** 3:18 Ha imbyegan Apu Jesus kan chicha ud Laodicea ked miyapot, ti lanchilamegcha ti achu cha bangku ya amusanticha, ha mangkabyayun mangngtit un luput un pin-acha koon ya agas chi ata un pin-acha ilaku si uchum un ili.

4

*Ha Machayawan Chi Hachi'n Umaammuy Un
Mampangat Ud Langit*

¹ Lagamput pun cha hachi, lantangechak ud langit ot lailak chi sawangla un liwawalit. Ot kasinku bo chingngey gingan chi hachi'n chamu'n lakaug-uggud kan sakon un isun chi gingan chi tangguyub, un kalala, "Wilù utla ta ipailak kan sika cha masapuy'n makwa si umali'n eygew." ² Ot si hachi, impangatuwak si Ispiritun Apudyus ud langit. Ot intullongku umaammuy si tugew chi Ari. ³ Ked ha kopyan chi hachi'n umaammuy, mamilipilit un isun cha hachi'n mangkangila'n byetu un kalancha'n jasper ya carnelian. Ya kilalligun chi tileg chi umaammuyala un isun chi siling chi byetu un kalancha'n emerald.* ⁴ Awed bo chuwapuyu ya opat un aammuyan un lampalikwos si hachi'n aammuyan Ari, ked cha umaammuy, cha chuwapuyu ya opat un mangipangpangu. Ked lasilupancha si mamputilak ya awed chi koronacha un byalituk. ⁵ Ot awed bo leypu si umaammuyan Ari un sumsumlit un kilat ya kumichukichung un kuchuy. Ked ha sangwalan bo, awed cha pitu'n pagsilawan un gumilegileb, ked chicha pitu'n kalasi un Ispiritun Apudyus. ⁶ Ked ha sangwalan bod chi hachi'n umaammuyala, awed chi mallin-ong un byeybyey un isun chi tullong chi samling.

Awed bo cha lampalikwos si umaammuyan Ari un opat un parsua ked losan ata ochogcha

* **4:3** 4:3 2-3, Ezekiel 1:26-28

ya sangwalancha. ⁷ Ha osa, isun chi layun chi tullongla, ked ha mikadwa, isun chi byaka. Ked ha mikatlu, isun chi lulan chi tagu lupala, ked ha mikapat, isun chi bukaw un tumattayap. ⁸ Ked losan cha hachi'n opat, sinoolom cha payakcha ked losan bò ata, ya ulay bo long-egcha.[†] Eygewoncha ya labiyoncha'n mangkankanta ked lappun ummillongan chi kankantacha un kalancha,

“Lappun miyisuwan chi kilabiyun
chi Apu taku'n Apudyus un Mallakabyelin,
ti siya kabiyawan. Siya illiingga si luglugin cha
losan,
ya awed bo si sala, ya iingga si ing-
inggala.”[‡]

⁹ Ked cha hachi'n opat un matattagu un parsua, siya'd ikankantacha kilabiyun chi hachi'n umaammuy un Ari, ked chaychayawoncha ya manyamyamantha kan siya un matatagu si ing-
inggala. Ked si hachi'n mangkankantaancha,
¹⁰ mampalintuming cha hachi'n chuwapuyu ya opat un mangipangpangu si sangwalan chi hachi'n umaammuy si malayawancha kan siya un matatagu si ing-
inggala. Ot illiggacha koronacha si sangwalanla, ot ikankantacha,

¹¹ “Apumi un Apudyus, kalobbongam un machayaw
gapu si kilabiyum ya pallakabyelinlu,
ti sika langwa si losan. Ked gapu si ayatlu,
siya lakwaan ya lataguwana cha losan.”

[†] **4:8** 4:8 6-8, Ezekiel 1:5-6, 10-18 [‡] **4:8** 4:8 Isaiah 6:2-3

5

Ha Keylilu Ya Hachi'n Lalulukut Un Papin

¹ Awed bo intullongku un lalulukut un papin un ilooglen chi hachi'n umaammuy si chuwalan un imala. Ked hachi'n papin, losan lagiliyan chi lambilisak ya langampitu bobodla.* ² Ya awed bo intullongku un osa'n mangkoschey'n anghel un chilakeyla gingala un kalala, "Silu sinlobbong un mangubyed ya mamukyed si allaya'n lalulukut un papin?" ³ Ngim lappun sinlobbong un mamukyed si hachi'n lalulukut un papin, ulay cha hachi'n inggew ud langit ya utla pita, ya ulay bo cha losan un langkakatoy. ⁴ Ot lalluluwaak ti lappun laochesan si sinlobbong. ⁵ Ngim kalan chi osa kan cha hachi'n mangipangpangu kan sakon, "Agey, achika man-ibin, ti anchiya laawagen si Layun un siya langatu un galak David ya galak bod Judah. Ilabyakla si Satalas ked siya sinlobbong un mamukyed si halat un papin un langampitu bobodla, ked bukyachola ya byesaola."†

⁶ Si hachi, awed chi intullongku'n Keylilu un summisiked si langgawaan cha hachi'n mangipangpangu ya cha hachi'n opat un parsua un lampalikwos si aammuyan Ari. Ked hachi'n Keylilu, mamaìila cha pilat si lapatoyalala. Lasakguchen si pitu ya pitu bo atala un chicha miyaligen cha pitu'n Ispiritun Apudyus un libuun si losan un lugey utla pita. ⁷ Oli ked ummacheli hachi'n Keylilu si ummaammuy un

* **5:1** 5:1 Ezekiel 2:9-10 † **5:5** 5:5 Genesis 49:9; Isaiah 11:10

Ari ot illayala lalulukut un papin un ilooglen chi chuwalan un imala. ⁸ Illayala pu papin, lampalintuming losan cha hachi'n opat un parsua ya cha hachi'n chuwampuyu ya opat un mangipangpangu si sangwalan chi keylilu un malayaw kan siya. Ked kacha osa kan cha hachi'n mangipangpangu, ilooglencha arpa un para tukey ya chuyug un bilalituk ked laplu si byangbyanglu'n insenso, ked siya miyaligen chi luwalun cha losan un tagun Apudyus. ⁹ Ot kilantacha baru'n kanta un kalancha,

“Sika abus chi sinlobbong un mangaya
 si lalulukut un papin un langampitu bo-
 bodla,
 ya sika alla kalobbongala'n
 mamukyed ya mamaşa,
 ti sika lapatoy un libukbuk chi chayala.
 Ked hachi imbyayedlu kan cha tagu
 ta makwa un mantagun Apudyus chicha.
 Ked cha hachi'n silakam,
 leypucha si kilapuun cha tagu si kaili-ili si alla'n
 lubung,
 awed bo cha leypu si losan
 un mansabsabyalin ugud.

¹⁰ Ked impatim bo chicha si Mampangatam,
 ya lambyalilom bo chicha pachi un man-
 simbi kan Apudyus.

Ked chicha mangituray utla pita
 si umali'n eygew.”

¹¹ Ot lallangyangaak pun, chingngeyk chi gin-
 gan cha achu-achu'n anheles un achipun ma-
 bilang ti kalibulibucha, ot kilalligucha'n lasike-
 siked cha hachi'n opat un parsua ya cha hachi'n

mangipangpangu ya hachi'n umaammuyan Ari.
¹² Ot chilakeycha'n mangkankanta un kalancha,
 "Allaya Keylilu un lapatoy,
 siya abus chi alla kalobbongala'n
 mipangatu ya machayaw,
 ya lappun miyisuwan chi kilabyaklangla
 ya kilalaingla ya ulay chi pallakabyelinla
 ya kilabiayula."

¹³ Oli ked chingngeyk bo langkankantaan cha losan un parsua, un inggew ud langit ya utla pita, ya losan un inggew si byeybyey, ya cha losan un inggew si awechen cha langkakatoy. Ked losancha mangkankanta un kalancha,
 "Kan sika un ummaammuy un Ari ya hachi'n Keylilu,
 machaychayawcha si ing-inggala
 ya mibyegabyega kilabiayucha ya kilangatucha
 ya pallakabyelincha si ing-inggala."

¹⁴ Ked kalan cha hachi'n opat un parsua, "Amen!" Ot lampalintuming cha hachi'n mangipangpangu un lanchaychayaw.

6

Ha Laubyachen Cha Pitu'n Bobod

¹ Oli ked intullongku Keylilu un langubyed si hachi'n pitu'n bobod chi lalulukut un papin. Si langubyachela si ummun-ula'n bobod, chingngeyk chi imbyegan chi osa kan cha hachi'n opat un parsua un isun chi gingan chi kuchuy, un kalala, "Wilu!" ² Ot intullongku mamputilak un kabyayu'n lummoswa. Ked awed chi langakabbyayu un lalangchon si

peysuk un umoyla igubyat. Ya laidchen bo si korona, ot lallubbyat un umoy makagubyat kan cha losan un kabusuyla ked siya mangyog.

³ Ot ilubyachen pun bo chi hachi'n keylilu mikadwa'n bobod, chingngeyk bo gingan chi mikadwa'n parsua un kalala bo, "Wilu!" ⁴ Ot lummoswa bo mancheyaeg un kabyayu. Ked ha langakabbyayu, laidchen si chakey'n sabli ya pallakabyelin un manyam-an si timpuyug cha tagu utla pita ta mampipillatoy cha tagu.

⁵ Ot ilubyachen pun bo chi hachi'n Keylilu mikatlu'n bobod, chingngeyk bo gingan chi mikatlu'n parsua un kalala, "Wilu!" Ot intullongku bo lummoswa'n mangngitit un kabyayu, ked ha langakabbyayu, iloglela kikilluwan. ⁶ Ot chingngeyk bo ginga un isun chi leypu si illinggewan cha opat un parsua, un kalala, "Maingga alla'n pita, ked ha ngilan chi singkilu'n bilayu, paseyn chi labbu si masin-eygew, ya siya bo isun chi ngilan chi tiyu'n kilu'n gakaw. Ngim achipun ngumatu ngilan chi byeyas ya apyus."

⁷ Ilubyachela pun bo mikapat un bobod, chingngek bo gingan chi mikapat un parsua un kalala bo "Wilu!" ⁸ Ot intullongku bo'n lummoswa osa'n kabyayu un ha chutchutla, kumukupas chi putilakla, ked ha ngachen chi langakabbyayu, Otoy. Ot litun-ud chi hachi'n langachalan si Hades un inggewan cha latoy. Ot laidchencha si kalobbongan un mamatoy kan cha tagu si ingkapatla utla pita un ha makwaancha, mapatoy si gubyat cha uchum, ya matoy cha uchum si uyat, ya matoy bo cha uchum si sakit, ya otoyon bo cha atap un ayam cha uchum.

⁹ Ilubyachen pun bod chi hachi'n Keylilu mikalima'n bobod, intullongku bo si pon-ed chi altar un sosogencha si michatun kan Apudyus cha kalichodwan cha tagu'n lapatoy gapu si langitudtuchuwancha si ugud Apudyus ya lalistiguwancha si katuttuwaala. ¹⁰ Ot impokawcha, "Apudyus un Mallakabyelin, lappun miyisuwan chi kilabiyum ya kilatuttuwan cha imbyegam, awed imusonmi kan sika. Kam-amman chi manguisam kan cha tagu'n achipun mamati utla pita, ya malusaam kan chicha gapu si lamatoyancha kan chikami?" ¹¹ Oli ked laidchencha losan si mamputilak un luput, ot imbyegan Apudyus un umillongcha yan inggala man-oochas losan cha lapatoy un biyun taku bo'n mansimbi kan Apudyus, un isun bod chi lapatoyancha.

¹² Ilubyachen pun bod chi Keylilu mikalom un bobod. Chummita si amod, ya ngummitit chi ilit un isun chi kangititan un luput. Ya chummeyaeg bo buyan un isun chi kilacheyaeg chi chaya. ¹³ Ked cha losan un bituwon, lan-od-odchegcha si pita un isun chi matok-agen cha bungan chi kayu lu bumali. ¹⁴ Ked ha langit, laumas un isun chi malukutan chi papin. Ya losan cha bibbilig ya pita'n langgawa si byeybyey, liyatuncha losan.

¹⁵ Oli ked ummawid cha losan un tagu, pati cha losan un Ari ya losan un ap-apu si lubung ya ulay bo cha losan un pangat cha suychachu ya losan un byabyaklang, ya ulay cha mansosokey ya cha awed saedcha ya cha lappun saedcha. Losancha ummawid un ummoycha mantayu si bibbilig, lilliyang ya chopchopyas. ¹⁶ Ked pilokawancha

bibbilig ya chopchopyas un illinggewancha,* un kalancha, “Makchey kayu’n bibbilig ya chopchopyas ta matap-ulang kami ta achi chikami itullong si hachi’n umaammuy un Ari ud langit, ya ta achipunmi magikla malusaan chi hachi’n Keylilu kan chikami! ¹⁷ Ti alla’n gummatong chi amod un sumangaancha. Ked sala malusaancha kan cha tagu utla pita, ked lappun ossaan si makalasat.”

7

Cha 144,000 Un Galak Israel

¹ Lagamput pun losan cha hachi, intullongku bo opat un anghelles un sumisiked si opat un sulin chi lubung. Ked sosenchoncha bidbid ta achipun mabidbichen ulay silu’n lugey utla pita, byeybyey ya ulay silu’n kalasi un kayu. ² Chicha anghelles un piliyeyn Apudyus un langidchen si pallakabyelin un manyam-an si pita ya byeybyey. Ot intullongku osa’n anghel un lampaypu si sumileyen ilit, un iloogela meykan chi matattagu’n Apudyus. Ked lampokaw kan cha hachi’n opat un anghelles, ³ kalala, “Achiyu yam-alon chi pita, byeybyey ya kakkayu inggala mameykaan chi kichey cha losan un mansimbi kan Apudyus.” ⁴ Ot chingngeyk bo bilang cha hachi’n lameykaan chi kicheycha, ked umoycha’n 144,000 ked leypucha losan si galak cha hachi’n simpuyu ya chuwa’n alak Israel.

⁵⁻⁸ Umoy un simpuyu ya chuwa’n libu cha lameykaan si kacha osa’n kapuun cha hachi’n

* **6:16** 6:16 Hosea 10:8; Luke 23:29-30

simpuyu ya chuwan galak Israel. Ked simpuyu ya chuwa'n libu lameykaan si galak Judah, ya ulay bo galak Reuben, galak Gad, Asher, Naph-tali, Manasseh, Simeon, Levi, Issachar, Zebulun, Joseph ya Benjamin.

Cha Achu-achu Un Achipun Mabilang

⁹ Oli ked kasilak lallangyanga ot intullongku cha achu-achu'n tagu un lappun makabilang si kilaachucha! Mansabsabyali leypuwancha, wechewed cha lampeypu si losan un kilapuun cha tagu si lubung ya kaili-ili un awed cha losan un kalasin cha ugud. Ked losancha summisiked si sangwalan chi hachi'n umaammuy un Ari ya hachi'n Keylilu, ked lasilupancha losan si mamputilak ya mampàochoncha si tubun chi iyug un mangipain-ancha si galascha. ¹⁰ Ked chilakeycha gingacha un kalancha, "Machay-chayaw si Apudyus taku'n umaammuy un Ari taku, ya hachi'n Keylilu, ti lappun uchum si Malagu kan chitaku lu achi abus chicha."

¹¹ Ot cha losan un angheles un lasikesiked ya langalligu si umaammuy un Ari ya cha hachi'n mangipangpangu ya cha hachi'n opat un parsua, ked losan cha lampalintuming un malayaw kan Apudyus, ¹² un kalancha, "Allaya katuttuwaan! Sika'n Apudyus, kalobbongam un machaychayaw ti sika kangatuwan ya kalaingan, ya alla bo pallakabyelinlu ti lappun achi makwa kan sika. Ked manyaman kami kan sika ya chaychayawonmi sika si ing-inggala! Amen."

¹³ Oli ked lan-imus kan sakon chi osa kan cha hachi'n mangipangpangu un kalala, "Ammum

lu silu cha hachi'n lasilupan si mamputilak, ya himma lampeypuwancha?"

14 Ot summongbyatak, "Lappun ammuk Apu, ngim sika sin-ammu."

Ot kalala bo kan sakon, "Chicha cha tagu'n lamati un lapampaligatan ud pita, un silaksakancha luputcha si chayan chi hachi'n Keylilu, ked siya pummutilakala un kaiyaligela lauyasan cha byasuycha. **15** Ked ha awechencha si sangwalan Apudyus un umaammuy un Ari, ta mansimbicha kan siya si templola si ileygew ya lilabi. Ked si Apudyus un umaammuy un Ari, pasig iinggaun mangalikun kan chicha. **16** Ked achipuncha mabitin si ing-inggala, ya achipuncha bo mauwaw, ya achipuncha kasin mailitan ya malingtan. **17** Ti hachi'n Keylilu un langgagawa si hachi'n umaammuyan chi Ari, ked siya isun chi mangayyuwan kan chicha, ked siya mangipuyut kan chicha si igew chi mailum un chegsi un mangatod si mallalayun un biyeg.* Ya pulasan bo Apudyus cha losan un luwacha ta lappun kasincha chumauyan."

8

Ha Laubyachen Chi Mikapitu'n Bobod Chi Hachi'n Lalulukut Un Papin

1 Ot ilubyachen pun bo chi Keylilu mikapitu'n bobod chi hachi'n lalulukut un papin, gummilok cha losan un inggew ud langit, umoy si godwan chi uras. **2** Oli ked intullongku cha pitu'n

* **7:17** 7:17 Psalm 23:1-2

angheles un summisiked si sangwan Apudyus, ked laidchencha si sin-ossa'n tangguyub.

³ Ot gummatong chi osa'n anghel un ilooglela bilalituk un iiggaan chi byangbyanglu'n insenso. Ot ummoy summiked si sangwan chi bilalituk un altar un inggew si sangwan chi umaam-muyan chi Ari. Ot laatod bo kan siya achu'n insenso ta ichogala si luwalun cha losan un tagun Apudyus, un ichatunla si altar. ⁴ Ot ha asuk chi lasgob un insenso un lichoga si luwalun cha tagun Apudyus ked ngummattu losan un lampeypu si hachi'n ilooglen chi anghel un summisiked si sangwan Apudyus. ⁵ Oli pun pillun chi hachi'n anghel chi hachi'n iiggaan si byangbyanglu si byaya un illayala si altar, ot igap-uyla utla pita, ot kummuchuy, ya kumilaki-lat ya chummitachita.

Ha Pitu'n Tangguyub

⁶ Oli pun, cha hachi'n pitu'n angheles, lansagalacha'n mamaginga si tangguyubcha.

⁷ Pilagingan pun chi ummula'n anghel chi tangguyubla, ummuchen si chuwayu ya apuy un lachayaan. Ot lasgob chi langkatluwan chi alla'n pita ya langkatluwan cha losan un kayu ya lipati bo cha losan un achipun leyangu'n luut.

⁸ Oli ked pilagingan bo chi mikadwa'n anghel chi tangguyubla, ot lummoswa isun chi chakey'n bilih un gumilegileb ot litup-ung si byeybyey. Ked ha langkatluwan chi byeybyey, lambyalin chaya.

⁹ Latoy cha inggew si langkatluwan chi byeybyey, ya lilutob bo cha losan un bapur un illinggew si hachi.

¹⁰ Oli ked pilagingan bo chi mikatlu'n anghel chi tangguyubla, ot laodcheg chi osa'n chakey'n bituwon un gumilegileb un isun chi pilatud, ot lipisuk si langkatluwan cha chewwang ya chegsi si pita. ¹¹ Hachi'n bituwon, langachalan si Mampiit. Ot piliitala cha losan un chelum un lipisukala, ot latoy cha achu'n tagu un langilum si hachi'n mampiit un chelum.

¹² Oli ked pilagingan bod chi mikapat un anghel chi tangguyubla, ot layam-an chi langkatluwan chi ilit ya langkatluwan chi seyeg, ulay bo langkatluwan cha losan un bituwon. Ked gummikbot cha langkatluwan chi eygew ya lappun bo seyeg si langkatluwan chi labi.

¹³ Oli ked intullongku bo osa'n mangngitit un bukaw un mantattayap si langit, un impokawla'n kalan, "Kadchegu cha losan un tagu'n achipun mamati un inggew si pita si mangayyupan cha tiyu'n anheles un langalungus si tangguyubcha!"

9

Ha Mikalima'n Tangguyub Igetongla Umunula'n Kaog-ogyat Un Ligat

¹ Oli ked pilagingan bo chi mikalima'n anghel chi tangguyubla, ot intullongku osa'n anghel un isun chi bituwon un lampeypu'd langit un laodcheg si pita. Ked laatod kan siya tebik chi olob chi abut un lappun kiged chi kachayomla. ² Ot bilukatala hachi'n abut, ot lummoswa amod un asuk un isun chi asuk chi chakey'n sogob, ot gummikbot chi pita ti laseilan chi ilit. ³ Oli

ked, awed bo illoswan chi hachi'n asuk, un isun cha chuchun ot pillumkot si pita, ked laidchencha si kilabyelin un kumtob ked isun chi mangkokotob chi geyyaman. ⁴ Labilincha un achipuncha yam-alon cha luut ya cha kayu ya ulay silu'n maya, ta siyad kotbyencha cha tagu'n lappun meykan Apudyus si kicheycha. ⁵ Ngim achipuncha lapalubusan un mangtoy si tagu, ti paligatancha cha tagu si ulog chi lima'n buyan, ked ha sigeb chi mapampaligatancha isun chi kotbyen chi geyyaman. ⁶ Ked si hachi'n ulog chi lima'n buyan, mansingit cha tagu si matoyancha, ngim lappun makwacha, ti ulay lu pioncha'n matoy, achipuncha mapalubusan.

⁷ Ha kopyan cha hachi'n chuchun, isucha kabyayu un lisasaggala'n umoy makagubyat. Ya isun chi lambyetukungcha si bilalituk un koronan chi Ari. Ked ha lupacha, isun chi lapan chi tagu. ⁸ Ked ha buukcha bo, anchu un isun chi buuk chi byebyai. Ya ha ngiponcha, isun chi ngipon chi layun. ⁹ Ked ha biyukungcha, latap-ulang si isun chi kaga un mantipey si long-egcha. Ya lu tumayapcha, singkakasacha un isun chi kumasaan cha achu'n kabyayu'n itodtodchak cha kalisa un umoy makagubyat. ¹⁰ Laipusancha bo ya awed tiludcha un isun chi saung chi geyyaman. Ked ha ipuscha inggewan chi kilabyelincha'n mamaligat si tagu si ulog chi lima'n buyan. ¹¹ Awed bo aricha'n mangituray kan chicha, siya anghel un simbyentay si abut un lappun kiged chi kachayomla. Ha ngachenla si ugud cha Hebrew, Abaddon, ked si ugud cha Griego, Apollyon, un ha piola'n uguchon, ha

Manyayam-an.

¹² Hachi lakwaan chi ummula'n kaog-ogyat un ligat, ngim awed bo chuwa'n chaampun gumatong.

¹³ Oli ked pilagingan bod chi mikalom un anghel chi tangguyubla, ot chingngeyk bo ginga un lampeypu si opat un sulin chi hachi'n altar un bilalituk un inggew si sangwan Apudyus.

¹⁴ Ked imbyegan chi hachi'n ginga si hachi'n mikalom un anghel un lalangchon si tangguyub, "Ukasam cha hachi'n opat un anheles un labyabyayud si igew chi chakey'n chewwang un Euphrates!" ¹⁵ Oli pun libukat cha hachi'n opat un anheles, un lisasaggalacha un languuway si hachi'n mismu'n uras ya eygew, buyan ya tawon ta patoyoncha cha losan un tagu'n inggew si langkatluwan chi pita. ¹⁶ Ot lipaila bo kan sakon cha susuychachu'n langakabbyayu, ot libyega kan sakon chi bilangcha un umoycha'n chuwanggasut un milyun.

¹⁷ Ked kamatla langitullongak kan cha hachi'n langkakabbyayu. Latap-ulau chi biyukungcha si kaga, un isun chi bumayabyaya'n apuy, ya byetu'n kalancha'n sapphire, ya asupli tullongla. Ked ha uyun chi kabyayucha, isun chi uyun chi layun, ya lumosloswa si tupokcha apuy ya asuk ya gumilegileb un asupli. ¹⁸ Gapu kan cha hachi'n tiyu'n kalasi un lummoswa si tupok cha kabyayu, siya langtoy si langkatluwan cha losan un tagu utla pita. ¹⁹ Ti ha kilabyelin cha hachi'n kabyayu'n umtoy, inggew si tupokcha ya ulay ipuscha, ti ha ipuscha, isun chi uyog un lauyuwan ked kotbyela tagu.

20 Ngim cha hachi'n leusan un tagu'n achipun lapatoy si kamatchi, sissiyan achipuncha iyagey cha lawwing un pin-acha koon, achipuncha iyagey un malayaw si ayan ya ulay silu'n silan-apudyus un kingkingwacha'n byalituk ya pilak, gambyang, byetu ya kayu un achipun makatullong willu makachongey willu makatidchayan.
21 Ked cha allaya'n tagu, achipuncha ibyabyawi cha pummatoyancha, lansalamangkaancha, lanakawancha ya cha liluluku'n pin-acha killingwa mipanggop kan cha leyaki ya cha byebyai.

10

Ha Paat Un Papin Un Ilooglen Chi Osa'n Anghel

1 Oli ked, intullongku bo lan-osog un osa'n mangkoschey'n anghel un lampeypu'd langit ked lakulibuchen si libuu ya laabungusan si tileg. Ha lupala, isun chi siling chi ilit, ya ha ikila, isun chi latutuud un gileb chi apuy. **2** Ked ilooglela paat un papin un labubukyed. Ked gilussan chi chuwalan un ikila byebyey ya ha machuwigila pita. **3** Ot lampakuy si mantobyeg, un isun chi agukom chi layun. Ot summongbyat cha pitu'n kuchuy. **4** Lagamput pu kichung chi hachi'n kuchuy, ilugik oyya un mangigili si imbyegala. Ngim chingngeyk bo ginga un lampeypu'd langit un mangipalit, kalala, "Achim igili hachi'n gingan cha pitu'n kuchuy ti achipun mipakaammu hachi."

5 Oli pun, ha anghel un intullongku'n summisiked un lansasakkaang si byebyey ya pita,

intayegla chuwalan un imala ⁶ un langisapata kan Apudyus un matatagu si ing-inggala, ya siya langwa si langit ya pita ya byeybyey, ya cha losan un inggew kan chicha. Ot kalala, “Lappun kasin mauway, allà akit chi makwaala, ⁷ ti ha malangguyubyen chi mikapitu’n anghel, hachi mangamputan Apudyus kan cha losan un chaampun maammuwan un simsimmokla’n koon, ked hachi imbyegala kan cha propeta un lansimbi kan siya si sin-eygew.”

⁸ Oli ked chingngeyk kasin chi ginga un lampепу́д langit, ot kalala kan sakon, “Ingka eyan chi hachi’n paat un papin un labubukyed un ilooglen chi anghel un lansasakkaang si byeybyey ya pita.”

⁹ Ot ummoyku chilawat si hachi’n anghel chi hachi’n papin, ot kalala kan sakon, “Allaya, eyam ked kalom. Mammiis si tupoklu un isun chi chilu, ngim lu ukmulom pasigabola buwanglu.”

¹⁰ Illayak chi hachi’n paat un papin un ilooglen chi anghel ot killanku. Tuttuwa’n mammais si tupokku un isun chi chilu. Ngim ilukmunku pun, pilasigebla buwangku. ¹¹ Oli ked libyega kan sakon un, “Masapuÿ’n ipakaammum bo imbyegan Apudyus un makwa kan cha losan un ari ya cha losan un tagu si kaili-ili un mansabsabyali ugudcha.”

11

Cha Chuwa’n Tistigun Apudyus

¹ Ot si hachi, laatod kan sakon chi osa’n palaisong un isun chi sekud, ot kalan chi hachi’n

langatod kan sakon, "Ingka isngon chi templon Apudyus ya ipatim chi altar. Bilangom bo cha tagu'n inggew un malaychayaw kan siya si templo. ² Ngim achim ipati isngon chi lasin chi templo ti siya lipuyang kan cha tagu'n Gentil. Ked mapalubusancha un maloschos si hachi'n laapudyusan un ili un Jerusalem si ulog chi opatpuyu ya chuwa'n buyan. ³ Ngim si cha hachi'n eygew un 1,260, idchek si kilabyelin cha chuwa'n tistiguk un umoy mangipakaammu si pion Apudyus un ipakaammu, ked mansisillupcha si guti."*

⁴ Cha hachi'n chuwa'n tistigu, chicha miyaligen cha chuwa'n kayu un olivo ya chuwa'n silaw, un imbyegbyegan cha propeta si awi, un awed si sangwalan Apudyus un Apun chi lubung.

⁵ Ked lu awed mangipachas mangam-amis kan chicha, lumoswa apuy si tupokcha un manggob si kabusuycha, ked kamatchi matoyan cha losan un mangipachas mangam-amis kan chicha.

⁶ Awed bo kilabyelincha'n mamlot ud langit ta achipun umuchen si ulog chi mangibyeg-ancha si ugud Apudyus. Isula bo kan cha losan un chelum, alla bo kilabyelincha'n mambyalilon chaya chelum. Ya alla kilabyelincha un mammaligat kan cha tagu si kilalasin chi ligat ngim insigun si pioncha.

⁷ Ngim lu magamput chi mangibyeg-ancha si ugud Apudyus, hachi lumoswaan chi patunged

* **11:3** 11:3 Cha propeta si awi, mansilup cha si guti, singkumayu cha porpetan mangibyegbyega un masapuyn mambyabyawi cha si byasuycha. Ha guti sinyeyn cha mallangchu

kaog-ogyat un isun chi atap un ayam un lampeypu si abut un lappun kiged chi kachayomla, ked gubyatola cha hachi'n chuwa. Ked abyakola chicha ya patoyola chicha.[†] ⁸ Ked ha lechegcha, mibyebyellat si kesan chi hachi'n chakey'n ili un lilansaan chi Apucha. Ha mangiyaligencha si hachi'n ili, isun chi Sodom willu Egypt, gapu si lawwing un laklakwa si hachi'n ili. ⁹ Ked umoy si tiyu'n eygew ya godwa mamubuuyaan cha tagu si lechegcha un achipuncha palubusan chi milobolan cha hachi'n chuwa. Ked lappun achi lamuya'n tagu kan chicha un lampeypu si kaili-ili si alla'n lubung ya losan un kilalasi'n ugud. ¹⁰ Ked magalasan cha tagu'n achipun mamati utla pita si latoyan cha hachi'n chuwa. Ked mangganggalascha ya man-asiatodcha si awed un maatodcha gapu si amod un galascha si latoyancha, ti cha hachi'n chuwa, propetan Apudyus un pilatungedcha kalu cha tagu utla pita pilaligatan.

¹¹ Ngim lummaus pu tiyu'n eygew ya godwa, tilagun Apudyus chicha kasin ot lummibbyatcha ked cha hachi'n lamubuya kan chicha lappun miyisuwan chi ogyatcha. ¹² Ot si hachi, chingngeyn cha hachi'n chuwa chakey'n ginga un lampeypud langit, un kalala kan chicha, "Wayyu utla!" Ked ha mangitutullongan cha losan un kabusuycha, lipangatucha si libuu ud langit.

¹³ Ot si hachi bo, chummita si lapigsa ot layaman chi ingkasimpuyun chi hachi'n ili, ya latoy

[†] **11:7** 11:7 Daniel 7:7-21

cha pitu'n libu un tagu. Ked cha uchum un tagu'n labun-an, patunged cha ummogyat ot chayawoncha kilangatun Apudyus ud langit.

¹⁴ Ked kamatchi makwaan chi mikadwa'n kaog-ogyat un ligat.[‡] Ngim misagsagulud chi mikatlu!

Ha Mikapitu'n Tangguyub

¹⁵ Lagamput pun losan cha hachi, pilagin-gan chi mikapitu'n anghel chi tangguyubla, ot chingneyk cha achu ya chakey'n ginga ud langit un kalancha, "Inggala si sala, lappun uchum si mangipangat kan cha losan un tagu lu achi abus chi Apu taku'n Apudyus ya hachi'n imbuunla utla pita un Kristu, ked siya manturay si ing-inggala!"

¹⁶ Ot cha hachi'n chuwampuyu ya opat un pin-a mangipangpangu un umaammuy si sangwan Apudyus, lampalintumingcha un malaychayaw kan siya, ¹⁷ un kalancha,

"Apumi'n Apudyus un Mallakabyelin,
un illiingga ulay si chamchamun cha losan
ya ulay si sala ya si ing-inggala,
manyaman kami kan sika ti impailam
chi pallakabyelinlu
ked illugim un manturay!"

¹⁸ Lappun miyisuwan chi sangan cha chakam-pun un tagum
ti alla'n chillumtong chi malusaam kan chicha,

[‡] **11:14** 11:14 Ha mikadwa'n kaog-ogyat un ligat, ha kabyayu un libyega si 9:13-21. Mipanggop si paat un papin ya chuwa'n tistigu 10:1--11:13, achipun partin chi mikadwa'n kaog-ogyat un ligat.

un siya bo manguisam kan cha latoy.
 Ked chillumtong bo manyam-alam
 kan cha losan un manyam-an utla pita
 gapu si kilalawwingcha!
 Ked sala bo mangunggulaam kan cha losan
 un lansimbi kan sika'n propetam,
 ya cha losan bo'n tagum un langibiin
 kan sika, ulay cha labyabya ya lan-
 gatu."§

¹⁹ Ot intullongku'n lalukatan chi templon Apudyus ud langit, ked mamàila kasun un laigaan chi hachi'n liigili un intuyeg Apudyus si awi. Oli pun kummilakilat ya kummuchukuchuy si mantobyeg, chummita bo, ya ummuchen si chuwayu.

12

Ha Byebyai Ya Kaog-ogyat Un Dragon

¹ Ot awed chi lampaila ud langit un patunged kaskaschaaw un sinyey. Awed chi osa'n byebyai un summisiked si buyan, ya lasilupan si isun chi siling ilit, ya labyetukungan si korona un simpuyu ya chuwa'n bituwon. ² Umalakon chi hachi'n byebyai ot lantukituking gapu si amod un sigeb chi umalakala.

³ Oli pun awed bo lipaila ud langit un osa bo'n kaskaschaaw un sinyey, awed chi kaog-ogyat

§ **11:18** 11:18 15-18 Ha losan un libyega si alla'n bersikulu, ha salip-ut cha chaampun makwa un ibyegbyegala si cha alla'n misagsagulud un chapters. Ha kasomsomkan cha papangat, ha timpu un mibyegbyega ked lagamput un gummatong, ti sigulachu'n matungpey.

un dragon un mancheyaeg* chi long-egla, pitu uyula ya simpuyu sakgudla. Awed chi korona si kacha uyu. ⁴ Ot bilautan chi ipusla langkatluwan cha bituwon ud langit ot ibyellula si pita. Ot ummoy si sangwalan chi hachi'n byebyai un umalakon, ta kalola alakla lu lumoswa. ⁵ Ngim ummalak pu hachi'n byebyai, leyaki ot litod-chak laiyoy kan Apudyus si ummaammuyala, ti siya manturay si lubung si umali'n eygew, ked manchegson chi mantuturayla. ⁶ Ked hachi'n byebyai, ummawid un ummoy si lugey'n lappun ummili un inyaallan Apudyus un mantayuwala, ta mangayyuwalala kan siya si ulog chi 1,260 un eygew.

⁷ Oli ked bilumtak chi gubyat ud langit. Ked si Michael un pangat cha anheles, impan-gula cha uchum un anheles un mangubyat si hachi'n dragon. Ked hachi bo'n dragon ya cha anhelesla, lakagubyatcha kan chicha, ⁸ ngim laabyakcha, ot achipuncha lapalubusan un inggew ud langit. ⁹ Ot lapeyyaw chi hachi'n kaog-ogyat un dragon, ya libyellu cha losan un anhelesla utla pita. Hachi'n dragon, siya uygog si awi un pangat cha ayan, willu siya Satalas un langallilaw kan cha tagu utla pita.

¹⁰ Oli ked chingngeyk chi chakey'n ginga ud langit, un kalala,
“Sala makwaan chi malaguwan Apudyus kan cha tagu,

* **12:3** 12:3 Daniel 7:7. Achu istoryan cha tagu si awi mipanggop si dragon. Si somsomok cha iyEgypt, ha dragon isun chi chakeyn buwaya. Ha somsomok cha uchum, isun chi anchu-anchu un uygog un inggew si byeybyey. Miyalig kan Satalas.

ti sala mangipain-ala si pallakabyelinla'n
manturay!

Ya sala bo mangipain-an Kristu un imbuunla si
kalobbongala!

Ti laabyak ya lapeyyaw chi pangat cha ayan
ud langit un mangichiyu-chiyum
kan cha susulud taku kan Apudyus si
ileygew ya lilabi.

11 Ngim cha susulud taku, ilabyakcha siya gapu
si libukbukan chi chayan
chi Keylilu, ya gapu bo si lansistiguwancha
mipanggop si hachi'n Keylilu,
ulay siya ingkatoycha un achipuncha
gilagaan cha biyegcha.

12 Ked losan kayu un inggew ud langit, gumalas
kayu ti lapeyyaw si Satalas!

Ngim kadchegu kayu un inggew ud pita ya
byeybyey ti siya libyelluwan Satalas.

Ked amod chi sangala ti ammula'n akit chi
timpula'n mangwa kan cha
piola'n koon un lawwing."

13 Ot laammuwan pun chi hachi'n dragon un
libyellu si pita, chilogchogla hachi'n byebyai un
langiyalak si hachi'n alak un leyaki. **14** Ngim
hachi'n byebyai, laidchen si chuwa'n payak un
isun chi payak chi chakey'n bukaw ta tumayap
un umawid si hachi'n lugey'n lappun ummili
un lisasaggala'n maayyuwalala si ulog chi tiyu'n
tawon ya godwa,[†] ked achipun chi hachi'n
dragon maochesan. **15** Ot hachi'n dragon, imbug-
isla isun chi chewwang un chelum ta mangaludla

[†] **12:14** 12:14 Daniel 7:25, 12:7

si hachi'n byebyai. ¹⁶ Ngim latuyungan chi hachi'n byebyai, ti lantakang chi pita ot lebut losan cha hachi'n chelum un lampeypu si tupok chi dragon. ¹⁷ Ot laam-amod chi sangan chi hachi'n dragon si byebyai, ot ummoyla gilubyat cha uchum un aalakla, cha losan un lamotog si imbilin Apudyus ya langipapati'n lamopotpot si katuttuwaan un intudtuchun Jesus. ¹⁸ Ot ummoy chi hachi'n dragon si teyanteg chi byeybyey sumisiked un man-uuway.

13

Ha Kaog-ogyat Un Ayam Un Leypu Si Byeybyey

¹ Ot awed bo intullongku'n lummoswa si byeybyey un kaog-ogyat un ayam. Pitu uyula ya simpuyu sakgudla. Ked losan un sakgudla, alla koronala, ked cha kichey cha uyula, lagiliyan si tuntulli'n ngachen Apudyus. ² Hachi'n kaog-ogyat un ayam, isun chi atap un kusa un ngadloncha leopardo. Ked ha ikila, isun chi ikin chi bear ya ha ha tupokla, isun chi tupok chi layun. Ot illidchon chi dragon si hachi'n ayam chi pallakabyelinla ya manturayala ya chakey'n kalobbongala.* ³ Ha osa'n uyun chi hachi'n kaog-ogyat un ayam, awed chi sugatla un makwa'n ikatoyla, ngim lapilatan ot kasin latagu. Ked hachi laschaawan cha losan un tagu utla pita ot hachi losancha litun-uchen kan siya. ⁴ Ot chilaychayaw cha losan un tagu hachi'n dragon

* **13:2** 13:2 1-2, Daniel 7:3-6, isun chi tiger ngim lapatpat-tokan losan chi long-ebla. Ha bear ked chakeyn un ayam un mangkalachu cha kukula.

gapu si langidchela si kalobbongala si hachi'n kaog-ogyat un ayam. Ya chilaychayawcha bo hachi'n kaog-ogyat un ayam un kalancha, "Lappun miyisuwan chi halat un ayam! Lappun makabyeey un makagubyat kan siya!"

⁵ Ot lapalubusan chi hachi'n kaog-ogyat un ayam un sumukin ya masayaw un mangibyega si lawwingon Apudyus, lapalubusan bo un manturay si ulog chi opatpuyu ya chuwan buyan.

⁶ Ot illugilan mangam-amsiw kan Apudyus, ulay chi ngachenla ya ha inggewala'd langit ya cha losan un inggew udchi.[†] ⁷ Ya lapalubusan bo un mangubyat kan cha tagun Apudyus ya abyakola chicha, ya laidchen bo si kalobbongan un mangituray si losan un kilapuun cha tagu si kaili-ili si alla'n lubung un lappun malausan kan cha losan un mangkalakalasi'n ugud.[‡] ⁸ Ked losan un tagu utla pita chayawoncha siya, lalaksig kan cha tagu'n lilista ngachencha si hachi'n liblu'n chi Keylilu un lapatoy. Ti lalipud si chamchamun cha losan, lagamput lilista si liblu ngachen cha losan un laidchen si mallalayun un makataguwan kan Apudyus.

⁹ Masapuy'n chongyonyu cha alla, lu laingaan kayu! ¹⁰ Cha tagu'n singgasat un mabyayud, mabyayudcha! Ked cha singgasat un mapatoy si sabli, mapatoycha bo si sabli! Ked chitaku'n tagun Apudyus, masapuy'n pakoscheyon taku pammati taku ya alu-alusan taku cha losan un

[†] **13:6** 13:6 Ha uchum un piola'n uguchon si Greek. Ha ngachen Apudyus ya inggewala un lugey un cha inggew ud langit. [‡] **13:7** 13:7 5-7, Daniel 7:8, 21, 25, 11:36

makwa kan chitaku.

Ha Kaog-ogyat Un Ayam Un Lummoswa Si Pita

¹¹ Ot awed bo intullongku un osa'n kaog-ogyat un ayam un lummoswa si pita. Chuwa sakgudla un isun chi sakgud chi Keylilu, ngim ha gingala, kaog-ogyat un isun chi gingan chi dragon. ¹² Ked losan un kalobbongan chi hachi'n ummula'n ayam, wechewedcha si hachi'n mikadwa, ti siya isun chi pilakalong-egla. Ked ipatutla pachayaw kan cha losan un tagu utla pita hachi'n osa'n ummulan ayam un lapilatan chi sugatla. ¹³ Ked ha mikadwa'n ayam, impailala mampataeg un lakaskaschaaw, ti ipaodchegla apuy un meypu'd langit ta itutullong cha losan un tagu. ¹⁴ Ya ilallilawla cha losan un tagu utla pita si langwaala si kaskaschaaw gapu si kalobbongan chi hachi'n ummun-ulang ayam. Ot lampakwa kan cha tagu si silan-ayam un isun chi hachi'n ummun-ulang ayam un lasugatan si sabli ngim latagu. ¹⁵ Ot impalubus bo Apudyus un angosan chi hachi'n mikadwa'n ayam chi hachi'n silan-ayam ta makwa'n makaginga ya makwa bo'n otoyola cha losan un achipun malayaw kan siya. ¹⁶ Ked osa bo, hachi'n mikadwa'n ayam, impatutla pameyka si meykan chi hachi'n ummula'n ayam chi kichey ya chuwalan un iman cha losan un tagu, awed man saedcha willu lappun, awed cha byabyaklang ya kakapus, ulay musassu willu achipun. ¹⁷ Taplu cha hachi'n achipun lameykaan si ngachen chi hachi'n ummun-ulang ayam, willu ha lambyen

chi ngachenla, achipun makwa un mallaku ya mangngila si byayangla'n mangin-an.

¹⁸ Abus cha laangsan un tagu makaawat si al-laya. Ked lu silu lalaing, maawatancha miyaligen chi hachi'n lambyen chi ummun-ulang ayam, ti hachi'n lambye, siyad piola'n kalan chi ngachen chi osa'n tagu, un ha lambyela ked 666.

14

Ha Keylilu Ya Tagula'n 144,000

¹ Ot lallangyangaak pun, awed chi Keylilu un summisiked si bilig un Zion. Ya awed bo cha lichoga kan siya un tagu'n 144,000 un lameykaan chi kicheycha si ngachen chi Keylilu ya ngachen chi Amala. ² Ya chingngeyk bo mantobyeg un ginga un lampeypu'd langit un isun chi alaas chi tumeteub un chelum ya isun chi mantobeg un kuchuy, ngim isun chi tukeyn cha achu'n arpa. ³ Ked cha hachi'n tagu un 144,000, silasagung cha hachi'n umaammuy un Ari ya cha hachi'n opat un parsua ya cha mangipangpangu. Ked kankantaoncha baru'n kanta un lappun uchum si sin-ammu lu achi abus cha hachi'n 144,000, ti chicha bilayachen chi Keylilu si illinggewancha ud pita. ⁴ Cha alla'n tagu, lappun lakabyasuyancha mipanggop si byebyai, ti lappun lakanuyopancha si byebyai. Lituntun-udcha si Keylilu si losan un ummoyala, chicha cha labyayachen chi byasuycha un isun chi insilan Apudyus chicha kan cha uchum un tagu ti chicha ummula'n lamati, ked isun chi michatuncha kan Apudyus ya hachi'n Keylilu.

⁵ Ya lappun akit lantuntulliyancha ya lappun mapabyasuyancha kan Apudyus.

Ha Impachameg Cha Tiyu'n Anghel

⁶ Oli ked, intullongku bo osa'n anghel un tumattattayap si ngatu, un mangiweyaweg si mallalayun un Bibiyu'n Chameg kan cha losan un tagu si alla'n lubung, si losan un kaili-ili, tribu ya mangkangkalasi'n ugud. ⁷ Ked chakey gingala, un kalala, "Ipotogyu si Apudyus, ya chayawonyu kilangatula, ti alla'n gummatong chi manguisala kan cha losan un tagu! Ked chaychayawonyu siya, ti siya langwa kan cha losan, ulay langit ya pita, ulay bo byeybyey ya cha losan un uud!"

⁸ Awed bo mikadwa'n anghel un liyun-ulud, un kalala, "Gettok un layam-an chi hachi'n machamchameg un ili'n Babylon si machusaala! Ti cha tagu udchi, isun chi impailumcha kan cha losan un tagu hachi'n mampiya'n byeyascha, un ha miyaligela, ha langawisancha kan cha tagu un mangwa si kilagatkat un pin-acha killingwa."

⁹ Ot awed bo mikatlu'n anghel un liyun-ulud kan cha hachi'n chuwa, ot chilakeyla bo gingalan kalala, "Losan un malaychayaw si hachi'n kaogogyat un ayam ya hachi'n silan-ayam, ya cha losan un impameykala kicheyla willu imala si ngachenla, ¹⁰ sigulachu'n ipailum Apudyus kan chicha mampiipiit un byeyasla'n latasa un lappun kamosla, hachi miyaligen chi amod un sangala! Ti paligatan Apudyus chicha losan si apuy ya gumilegileb un asupli, ked bubuuyaon cha anheles Apudyus ya hachi'n Keylilu. ¹¹ Ked

ha apuy un mamaligat kan chicha, achipun masobsobyen ti gumilegileb si ing-ingala un lappun umillongan chi asukla. Ya lappun pulus gumingkan chi ligatcha si ileygew ya lilabi ked maligligatancha, ti chicha cha hachi'n lalayaw si kaog-ogyat un ayam ya hachi'n silan-ayam ya chicha bo lameykaan si ngachen chi hachi'n ayam."

¹² Ngim chikayu'n tagun Apudyus un lalung-pey si imbyegala ya mamati kan Jesus, masapuy'n pakoscheyonyu pammatiyu ta achi kayu maawis, ulay silu makwa kan chikayu.

¹³ Lapalos ked, chingngeyk bo ginga un lampaypu'd langit, ot kalala kan sakon, "Igilim cha allaya: Malipud si sala, Mabinchisyulan cha losan un mangikatoy gapu si mansimbiyancha si Apu taku!"

Ot tilachulan bo chi Ispiritun Apudyus un kalala, "O! Tuttuwa'n mabinchisyulancha, ti ha matoyancha, hachi umillongancha si laligat un kawachicha, ya hachi bo mangey-ancha si gung-gulacha gapu si bibiyu'n killingwacha."

Ha Maapitan Cha Achipun Mamati, Un Miyalig Muya Si Alla'n Pita

¹⁴ Lallangyangaak pun, awed chi intullongku un mamputilak un libuu, ya awed bo ummaammuy si lap-atla un isun chi tagu un labyetukungan si bilalituk un koronan chi Ari ya ilooglela mantachom un kompay. ¹⁵ Ot intullongku bo osa'n anghel un lummoswa un lampeypu si templo ud langit, ot pilokawala hachi'n ummaammuy si lap-at chi libuu, "Useyom chi halat

un kompaylu ta gapasom chi pita, ti gummatong chi ustu'n man-aapit, ti isun chi leum cha maapit si pita!" ¹⁶ Ot ha umaammuy si libuu, inggapasla kompayla ot ilapitla cha losan un maali si pita.

¹⁷ Ot awed bo osa'n intullongku'n anghel un lummoswa'n lampeypu si templo ud langit un ilooglela bo mantachom un kompay. ¹⁸ Ot lummoswa bo osa'n anghel un lampeypu si altar un sosoggen si michatun kan Apudyus. Hachi'n anghel, siya simbiyang si apuy. Ot pingkawala hachi'n osa'n lalangchon si mantachom un kompay, kalala, "Lopgachom chi halat un isun chi wake'n maya un kalancha'n grapes si pita ti leumcha losan!" ¹⁹ Ot hachi'n anghel illopgedla kompay si pita ya illayala cha losan un bungan cha grapes, ot pilonponla si chakey'n astan Apudyus, un ha aligla, amod chi sangala'n malusa kan cha tagu utla pita. ²⁰ Ked ha aastan chi grapes, inggew si lasin chi ili. Ot chaya lummoswa si hachi'n astan, ot lilitapla lasuluk si tiyunggasut ya chuwampuyu'n kilometro chi kaanchula, ya masikachen chi kalusgongla.

15

Cha Pitu'n Anghel Ya Ha Alungus Cha Ligat

¹ Ot si hachi, awed bo osa'n lipaila ud langit un patunged lakaskaschaaw un sinyey un makwa si umali'n eygew, ti awed cha pitu'n angheles un lalangchon si mangalungus un pitu'n ligat un makwa utla pita. Hachi cha ligat si alungus chi malusaan Apudyus kan cha tagu.

² Ot intullongku malayatayaw un byeybyey un lakamsan si apuy. Ya intullongku bo cha langyog si hachi'n kaog-ogyat un ayam ya hachi'n silanayam un issu-issula, ya cha losan un achipun lampameyka si lambyeyn chi ngachenla. Ked summisikedcha si teyangteg chi byeybyey un ilooglencha arpa un illidchon Apudyus kan chicha. ³ Ot kilankantacha kantan Moses un lansimbi kan Apudyus si awi, ya kantan chi Keylilu. Kamatla kilantacha:

“Sikan Apu un Apudyus un Mallakabyelin,
lappun miyuwan cha losan un killingwam
un patunged kaskaschaaw!

Sika Arin cha losan un tagu si lubung,
patunged ustу-ustу ya pasig tuttuwa cha
losan un kachawiyam!

⁴ Lappun achi umogyat kan sika si sala, Apu!
Ya lappun bod achi mangibyega si kilangatum,
ti lappun miyuwan chi kilabiyum.

Ked cha losan un tagu si lubung,
umalicha losan un malaychayaw kan sika
ti laawatancha'n ustу-ustу cha losan un
pin-am koon.”

⁵ Lapalos ked, intullongku bo'n lilukat chi templo ud langit, ked mamàila hachi'n chayom chi Kachayawan un Inggewan Apudyus. ⁶ Ot lummawa cha hachi'n pitu'n angheles si hachi'n templo un ilooglencha pitu'n ligat. Ked lasilupancha losan si mampeykas ya malilisiling un mamputilak, ya lisawigi si biyukungcha bilalituk un takyed. ⁷ Ot ha osa kan cha hachi'n opat un parsua ummoyla silin-ossa inwatwat kan cha

hachi'n pitu'n angheles chi chuyug un byalituk un lalaplu si sangan Apudyus un matatagu si ing-inggala. ⁸ Ked gapu si kilabiyun Apudyus ya pallakabyelinla, losan asuk chi chayom chi templo, ked lappun makaslok inggala magamput cha pitu'n ligat un koon cha hachi'n pitu'n angheles.

16

Ha Pitu'n Chuyug Un Lalaplu Si Sangan Apudyus

¹ Lapalos ked, chingngeyk chi mantobyeg un ginga un lampeypu si templo un langibyega kan cha pitu'n angheles, un kalala, "Chowot ingkayu isuyat ud pita cha halat un ligat un awed si pitu'n chuyugyu un laplu si sangan Apudyus."

² Ot ummoy chi ummula'n anghel insuyat si pita hachi'n inggew si chuyugla. Ot cha losan un lameykaan si meykan chi kaog-ogyat un ayam ya cha lalaychayaw si hachi'n silan-ayam un issuissula ked laamin cha lagagatey si mambyangtit ya amod chi sigebla.

³ Ot ummoy bo mikadwa'n anghel insuyat si byeybyey chi ingew si chuyugla, ot lambyalin isun chi cheyong, ked cha losan un inggew si byeybyey, laamincha langkakatoy.

⁴ Ot ummoy bo mikatlu'n anghel insuyat si losan un chewwang ya chegsi inggew si chuyugla. Ot lambyalin chaya cha chelum. ⁵ Ot si hachi, chingngeyk chi imbyegan chi anghel un simbiyang si chelum, un kalala,

“Apudyus un lappun miyisuwan chi kilabiyum,
 ya sigud un illinggewka si
 chamchamun cha losan ya iinggewka bo si
 ing-inggala,
 gettok un lalintog ya ustу-усту
 manchuchusam kan cha tagu!

⁶ Ti pilatoycha cha tagum ya cha propetam un
 isun chi insuyatcha chayacha.

Ked hachi mangipailumam kan chicha si
 chaya
 ta subyalit cha killingwacha!”

⁷ Oli pun, chingngeyk bo summongbyat un
 lampeypu si altar, un kalala,

“O, Apu! Sika Apudyus un Mallakabyelin, ustу-
 ustу
 ya lalintog tuwa manchuchusam kan cha
 tagu!”

⁸ Ot ummoy bo chi mikapat un anghel insuyat
 chi inggew si chuyugla si ilit. Ot lapalubu-
 san un ummamod chi atungla ot soggola cha
 tagu. ⁹ Ngim ulay lu lasgobcha, ey-eywagencha
 si Apudyus un Mallakabyelin gapu si ligatcha,
 ked achipuncha ibyabyawi cha byasuycha ya
 achipuncha chayawon chi kilangatun Apudyus.

¹⁰ Ot ummoy bo chi mikalima'n anghel in-
 suyat chi inggew si chuyugla si ummaam-
 muyen chi hachi'n lanturay un kaog-ogyat un
 ayam. Ot patunged gummikbot cha losan
 un iturayala, ya kotbyen cha tagu chilacha si
 ligatcha. ¹¹ Ngim lappun langibyabyawi kan
 chicha si lawwing un pin-acha killingwa, ya
 ey-eywagencha si Apudyus ud langit gapu si
 sigebcha ya gagateycha.

¹² Ot ummoy bo chi mikalom un anghel insuyat chi inggew si chuyugla si chakey'n chewwang un ha ngachenla Euphrates. Ot laksit chi hachi'n chewwang taplu ayon cha ari un mampeypu si sumileyen ilit. ¹³ Ot hachi langitullongak si tiyu'n ayan un isun chi tukak chi kopyacha. Ha osa, lummoswa si tupok chi hachi'n dragon, ked ha osa, lummoswa si hachi'n kaog-ogyat un ayam, ked ha mikatlu, lummoswa si tupok chi hachi'n silan-propeta un pillakalong-eg chi hachi'n ayam. ¹⁴ Cha hachi'n tiyu'n ayan ked makwacha cha lakaskaschaaw, ked umoycha chagupon cha losan un ari si lubung ta losancha gubyaton si Apudyus un Mallakabyelin. Ngim si hachi'n eygew, hachi mangyogen Apudyus kan cha losan un kabusuyla.

¹⁵⁻¹⁶ Ha lugey un langumungan cha hachi'n ayan kan cha kaari-ari, hachi kalancha'n Armageddon si Hinebrew un ugud. Ked hachi mangibyeg-an Jesu Kristu un kalala, "Tatan-chaalanyu allaya'n ibyegak, ti lappun mapuutanyu si mangulilak ti isun chi mangkokopyan chi man-aakaw un achipun maammuwan ked magalatong! Ked pian chi tagu'n lakasagala un manguuway kan sakon, un isun cha lansisillup ya achipun lasuyop, ti achipun maochesan ya lumawa un mampatpatiwayway un siya mabibiilala."

¹⁷ Ot ummoy bo chi mikapitu'n anghel insuyat chi inggew si chuyugla si angin. Ot awed chi mantobyeg un ginga un lampeypu si ummaammuyan Apudyus si templo, un kalala, "Lagamput!" ¹⁸ Ot kummilakilat ya awed chi

amod un atingey ya kummuchukuchuy, ya chummitachita un lappun miyisuwala lalipud si lakwaan cha tagu si alla'n pita. Lappun miyisuwan chi kilakoscheyla! ¹⁹ Ot langkatlu lapotlak chi lanchinchilameg un ili un Babylon, ked layam-an losan cha mangkakachakkey'n ili si lubung. Ot simsimmok Apudyus ud Babylon un lanchinchilameg un ili si lalusaala un isun chi impailumla latatasan mampiit un byeyasla ked lappun labunbun-an ulay sintodtod gapu si amod un sangala. ²⁰ Ot lebut cha losan un pita un langgagawa si byeybyey, ya laumas cha losan un babbilig. ²¹ Ya ummuchen si mangkachakkey'n chuwayu ked umoy si limampuyun kilu kachege-sonla, ot lituklogcha kan cha tagu. Ot eyewagen cha tagu si Apudyus gapu si kaog-ogyat un chuwayu ya amod un ligat.

17

Ha Lachamchameg Un Puta Un Langakab-byayu Si Kaog-ogyat Un Ayam

¹ Ot kummatam kan sakon chi osa kan cha hachi'n pitu'n anheles un lanchuchuyug, ot kalala, "Wilu, ta ipailak chi malusaan Apudyus si byebyai un machamchameg chi kilaputala un umaammuy si adchaliyan chi achu'n chewwang. ² Hachi'n byebyai, isun chi insuyopla cha losan un ari si alla'n pita, ot lakabyasuycha losan gapu kan siya. Ked cha losan un tagu utla pita un achipun mamati, isucha labuuk si langiluman-cha si byeyasla un kilagatkat."

³ Oli ked tilingneyak si Ispiritun Apudyus ot illiyoyak si anghel si lugey'n lappun ummili. Ot hachi langitullongak si osa'n byebyai un langakabbyayu si mancheyaeg un kaog-ogyat un ayam un pitu uyula ya simpuyu sakgudla. Ked ligili si losan un long-ebla cha mangkayawing un ngachen un bumeruy kan Apudyus. ⁴ Ked hachi'n byebyai lansisillup si isun chi silup chi ari un mancheyaeg ya mansiling, ya latayutayulan si byalituk, perlas ya mangkangila'n byetu un malilisiling. Ya ilooglela byalituk un tasa un lalaplu si kabibiin un imbungan cha lawwing un pin-ala killingwa. ⁵ Ya awed chi liigili si kicheyla un ngachen, ked chaampun maammuwan chi piola'n uguchon, un kalala, "Ha lachamchameg un ili un Babylon, siya ilan cha losan un puta ya lallugiyen cha losan un kabibiin un makmakwa si alla'n lubung." ⁶ Ked ha langitutullongak si hachi'n byebyai, isun chi labuuk si chayan cha tagun Apudyus un lapatoy gapu si pammaticha kan Jesus.

Ot si langitullongak si hachi'n byebyai laschaawak. ⁷ Ot kalan chi anghel kan sakon, "Pakaggey maschaaw? Chongyom ta ibyegak chi miyaligen chi halat un byebyai ya kaog-ogyat un ayam un langakabbyayuwala, un pitu uyula ya simpuyu sakgudla. ⁸ Halat un kaog-ogyat un ayam, illinggew si alla'n pita si sin-eygew ngim lappun si sala. Ngim kasin lumoswa si umali'n eygew un mampeypu si abut un lappun kiged chi kilachayomla. Ked cha losan un tagu si alla'n pita un achipun lilista ngachencha si hachi'n liblu'n chi biyeg lalipud si chamchamun

chi lubung, maschaawcha'n mangitullong si hachi'n kaog-ogyat un ayam lu kasin lumoswa. Ngim ha lumoswaala, mibyellu bo ud impiyeylu.

⁹ "Mansukun cha alla un maawatan, ti masapuyn lalaing ya lasomsomkan un tagu'n makaawat si alla. Ti ha pitu'n uyu, miyalig si pitu'n bilig un ummaammuyan chi hachi'n byebyai, ya miyalig bo si pitu'n ari. ¹⁰ Cha lima kan chicha, langkigel chi lanturayancha, ked ha mikalom, siya mangituray si sala. Ked ha mikapitu, chaampun gumatong chi manturayala. Ngim lu gumatong chi manturayala, sin-akitan abus. ¹¹ Ked hachi'n kaog-ogyat un ayam un illinggew si sin-eygew ngim lappun si sala, siya mikawayu'n Ari un misukat kan cha hachi'n pitu, ked mibyellu bo.

¹² "Ked ha miyaligen chi simpuyu'n sakgud, chicha simpuyu'n ari un chaampun gumatong chi manturayancha. Ngim lu gumatong chi kalobbongancha'n manturay, makaturaycha si hachi'n kaog-ogyat un ayam si sin-akitan un isun chi sin-uras chi makaturayancha. ¹³ Ngim cha hachi'n simpuyu, man-iisu somsomokcha ked ipuyangcha pallakabyelincha ya kalobbon-gancha si hachi'n ayam, ¹⁴ ta man-ossaancha un mangubyat si hachi'n Keylilu. Ngim ha Keylilu, ya cha chilutukala un mamati kan siya, abyakoncha chicha ti siya Apun cha losan un appu ya Arin cha losan un ari."

¹⁵ Ot kalan bod chi hachi'n anghel kan sakon, "Ha miyaligen cha intullonglu un achu'n chewwang un adchaliyan si ummaammuyan chi hachi'n puta, chicha kilapuun cha tagu si

kaili-ili si lubung ya wechewed cha losan un kalasin chi ugud. ¹⁶ Ked cha hachi'n intullonglu un simpuyu'n sakgud ya kaog-ogyat un ayam, gumatong chi mallawingancha si hachi'n byebyai. Ked eyancha cha losan un kukkuwala ya telancha siya un lalulussayan. Ked kaloncha bogas chi long-ebla ya soggoncha bo mabun-an. ¹⁷ Kooncha kamatchi ti si Apudyus chi langipasomsomok si lantitimpuyugen cha hachi'n simpuyu ya langipuyangancha si pallakabyelincha si hachi'n kaog-ogyat un ayam un manturay, ti mituyuy chi simsimmok Apudyus ya tuttuwa'n makwa cha losan un imbyegala'n makwa.

¹⁸ “Ha miyaligen chi hachi'n byebyai un illilam, siya machamchameg un ili'n mangituray kan cha losan un ari si alla'n pita.”

18

Ha Mayam-alan Chi Ili'd Babylon

¹ Lagamput ked cha hachi, intullongku osa'n anghel un lan-osog un lampeypu'd langit. Chakey kalobbongala ya malilangan chi pita si silingla. ² Ot impokawla'n kalala,

“Lachusa ya losan layam-an chi machamchameg un ili'd Babylon!

Ked siya lambyalin un ummiliyan cha ayan ya cha losan un lawwing un Ispiritu,
ya lalukbutan bo cha losan un kaisaw un sissiwit un lawwikon taku.

³ Ti hachi'n ili, ilawisla cha losan un tagu si kailili utla pita un sumuyut si

kilalawwingla, ti isun chi impailumla
 mampiit un byeyasla
 kan cha losan un tagu ta mabuukcha.
 Ked cha losan un ari si lubung, isun chi
 lakachegchegascha kan siya
 ti siluyutcha kachawiyala.
 Ya cha losan un mallalaku utla pita, bummak-
 langcha
 gapu si lalabos un gumalasancha'n
 lawwing!"
4 Ot awed bo ginga un chingngeyk un lampaypu'd langit, un kalala,
 "Chikayu'n taguk, telanyu halat un ili
 ta achi kayu mipati makabyasuy si byasuyla
 ya achi kayu bo mipati si machusaala!
5 Ti ha byasuyla, ked isun chi kangatun chi langit
 chi laponpolancha.
 Ked achipun Apudyus maliwatan
 chi kilalawwing cha pin-ala killingwa.
6 Ked ha makwa kan siya,
 machubli losan un killingkingwala'n
 lawwing
 kan cha uchum un subyalit cha killing-
 wala.
 Ked hachi'n mampiit un impailumla kan cha
 uchum,
 machubli bo kilapiitla un mipailum kan
 siya.*
7 Ti patunged cha lallam-ayala

* **18:6** 18:6 Ha ibyegala si Greek ked ha libyayed kan siya
 machubli ya ha koschey un laatod kan siya un ilumola machubli.
 Ha piola'n ibyega ked machusan ustu-ustu insigun si killingwala.

ya langichayawala si long-egla,
 ked siya bo isun cha malligatala ya
 malomchomala.

“Ti kalala si somsomokla,
 ‘Isuk chi byebyai’n pangat un achipun labyayu,
 ya lappun makwa kan sakon
 un isun chi ligat chi labyayu!”

⁸ Ked gapu si hachi, michisan un makwa
 cha mangkangkalasi un ligat kan siya,
 ti masakit, malomchom ya mauyat,
 ya masgob bo, ti si Apudyus chi malusa kan siya,
 un mallakabyelin un Apu.”

⁹ Ked losan un ari si alla’n lubung un
 lakachegchegas ya lakalamlam-ay si hachi’n ili
 un liyalig si puta, ibilancha ya ichomchomcha
 lu itullongcha asuk chi masgobyela. ¹⁰ Ked
 bumebyettawacha ti umogyatcha un mipati si
 machusaala. Ked kalancha,
 “Kenga! Kadchegu hachi’n lachamchameg un
 ili’n Babylon!
 Sin-uras chi lachusaala ot lappun!”

¹¹ Ya ulay bo cha mallalaku si lubung, ibi-
 lancha ya ichomchomcha hachi’n ili, ti lappun
 mangngila si lakucha. ¹² Lappun mangngila
 si lakucha’n byalituk, pilak ya mangkangila’n
 byetu ya perlas. Ya lappun bo mangngila
 kan cha mangkangila’n kilalasin cha luput un
 mangkacheayaeg, mangkaputilak ya mangkasing.
 Lappun bo mangngila si mangkabyayu ya
 mangkabyangu’n kayu, ya cha losan un laku’n
 lakwa si saung chi elepante, mangkangila’n
 kayu, gambyang, kaga ya mangkakabyayun
 byetu. ¹³ Ya lappun bo mangngila si lakucha’n

mangkalakalasi un mampabyangu si makan ya cha byangbyanglu un insenso, mirra ya uchum. Lappun bod mangngila si lakucha'n byeyas, log, arina, pagoy ya cha byaka, keylilu, kabyayu ya kalisa. Ya lappun bod mangngila si ilakucha'n tagu ta mammusassu.

¹⁴ Ked kalan cha mallalaku si hachi'n ili, "Losan cha bibiyu'n makmakwa un potpotgom un siya mallamlam-ayam, laumascha. Ya losan un kilabyaklanglu ya kilabiyum, laumascha bo. Ked ulay lu silu koom, achipunka makaiyulin si ing-inggala!"

¹⁵ Ked cha mallalaku un bummaklang si hachi'n ili, bumebyettawacha ti umogyatcha un mitakuyung si kachusaala. Sin-iibincha ya malochomchomcha un kalancha,

¹⁶ "Kenga! Kadchegu hachi'n lachamchameg un ili,

ti isun chi byebyai un lansilup si kangilaan un luput un

mangkasiling ya mancheyaeg un latayutayun cha byalituk,

perlas ya mangkangila'n byetu!

¹⁷ Ngim sin-uras abus ked laumas cha losan un kilabyaklangla!"

Ulay cha chalibyen chi bapur ya cha mangkawachi si bapur ya ulay losan un mangkawachi si byeybye, ya cha mallulugen un pin-a mallaku si bapur, ked bumebyettawacha losan ¹⁸ un mangoottap si asuk chi lasgobyela. Ot impokawcha, "Lappun miyiswan chi halat un ili!" ¹⁹ Ot chilabuwancha uyucha gapu si

amod un mansomsomokcha si hachi'n ili, ot lan-ibincha ya lalomchomcha un kalancha,

"Kenga! Kadchegu hachi'n machamchameg un ili, ti ha kilabyaklangla,
siya bummaklangan cha losan un alla ba-purla!"

Sin-uras abus ot laumas losan cha kilabyaklangla!"

20 Ngim chikayu'n awed ud langit, gumalas kayu si layam-alala!

Ya ulay chikayu'n tagun Apudyus, apostolesla ya propetala,
gumalas kayu bo losan ti imbyayos Apudyus cha killingwala kan chikayu si lalusaala si halat un ili!

21 Ot awed chi osa'n mangkoschey'n anghel un lan-itang-oyla si chakey'n byetu ot ingkop-eyla si byeybyey, ot kalala,

"Kamatchi makwa si machamchameg un ili'n Babylon si mayam-alala.

Ked lappun kasinla tumokweyan si ing-inggala.

22 Ya hachi'n ili, lappun kasin madngey si mangankanta,

mantuktukey si arpa, malungali,
malaggeypu ya malangguyub!

Lappun bo cha mambosey ya mallaga,
ya lappun kasin madngey si gingan cha gigillingan!

23 Ya lappun kasin maila si padchan chi silaw
ya lappun bo kasin madngey si gingan cha mallaglagsak un mangkasey.

Ti ulay cha mallalaku si hachi'n ili, un chicha
kabyaklangan si alla'n pita,
hachi bo lachusaancha!

Ya hachi bo lachusaan cha losan un isun cha
mansansalamangka
ti ilallilawcha cha losan un nasyun si alla'n
pita!"

²⁴ Lachusa hachi'n ili un Babylon ti siya lamatoy-
ancha kan cha propetan
Apudyus ya uchum un tagula,
ya ulay cha losan un tagu'n lapatoy si alla'n pita,
lapatoycha losan si hachi'n ili.

19

Ha Manlaglagsakancha Awed Ud Langit

¹ Lagamput pu hachi, chingngeyk chi manto-
byeg un ginga'n cha achu-achu'n tagu ud langit,
un ikankantacha,

"Machaychayaw si Apudyus! Siya abus un
Malagu kan cha tagu,
machayaw ya mallakabyelin!

² Katuttuwaan ya lalintog chi mangkukuisla kan
cha tagu!

Chilusala hachi'n byebyai un lanchilameg
chi kilaputala,
siya langawis kan cha losan un tagu si alla'n pita
ta mipaticha makabyasuy si byasuyla.

Ya chilusala siya gapu si lamatoyala kan cha
lansimbi kan Apudyus."

³ Ya kalancha bo'n langipokaw,
"Machaychayaw si Apudyus! Mipangatu si ing-
iggala chi asuk
un lampeypu si lanchinchilameg un ili!"

⁴ Ked cha chuwampuyu ya opat un mangipangpangu ya cha opat un parsua, losan cha lampalintuming un malayaw kan Apudyus un umaammuy si Mampangatala, ot kalancha, “O, Tuttuwa! Machaychayaw si Apudyus!”

Ha Mangkaseyan Chi Keylilu

⁵ Oli pun chingngeyk bo ginga un lampeypu si ummaammuyan Apudyus, un kalala, “Chayawonyu si Apudyus taku, chikayu losan un mansimbi ya losan un manchaychayaw kan siya. Ulay langatu willu labyabya, chayawonyu losan si Apudyus!”

⁶ Ot si hachi, chingngeyk bo isun chi gingan cha achu-achu'n tagu, un isun chi alaas chi tumeteub un chelum ya isun chi kichung chi kuchuy, un ip-ipkawcha,

“Machaychayaw si Apudyus! Ti siya abus chi mallakabyelin un

Apu taku un mangituray kan cha losan!

⁷ Matetteyok taku ya mangganggalas taku ya chaychayawon
taku siya un kangatuwan!

Ti si sala, gummatong chi timpu'n mangkaseyan
chi Keylilu,

ked lansasaggala hachi'n asaw-ola, ⁸ ti laatod
kan siya baru'n silup un mamputilak un
lappun akit mansala.” (Ha miyaligen chi
hachi'n silup, cha bibiyu'n pin-an cha
tagun Apudyus killingkingwa.)

⁹ Ot kalan chi anghel kan sakon, “Igilim cha
allaya: Pian cha hachi'n laimbiteyan si kaseyn

chi Keylilu.” Ya kalala bo, “Katuttuwaan cha hachi ti mismu’n imbyegagan Apudyus.”

¹⁰ Ot lampalintumingak un malayaw si hachi’n anghel, ngim kalala, “Achim sakon chayawon! Abus si Apudyus un chayawom ked lappun uchum, ti osaak bo’n mansimbi kan Apudyus un isum ya cha bubuyunlu, ked ooglen taku losan cha katuttuwaan un intudtuchun Jesus.” Ti ha katuttuwaan un intudtuchun Jesus, siya impakaawat cha propeta.

Ha Langyogen Chi Langakabbyayu Si Mamputilak Un Kabyayu

¹¹ Oli pun intullongku’n liwalit ud langit ot lummoswa osa’n mamputilak un kabyayu. Ot hachi’n langakabbyayu, langachalan si “Malagpati ya Katuttuwaan,” ti lalintog chi mangkukuisla ya mangubyatala kan cha kabusuyla. ¹² Ha atala ked isun chi gumilegileb un apuy. Ya achu-achu koronan chi ari si uyula. Ked lagiliyan chi long-ebla si ngachen un lappun mangagammu si piola’n uguchon lu achi abus siya. ¹³ Ha silupla ked laslop si chaya. Ked ha ingngachencha kan siya, “Ha Ugud Apudyus.” ¹⁴ Ked cha losan un suychachu’d langit, un lakasilup si mamputilak, lituntun-udcha kan siya un langakabbyayucha bo si mangaputilak un kabyayu. ¹⁵ Ot awed chi lummoswa si tupokla un mantachom un sabli ked siya mangabyakla kan cha losan un tagu si lubung un achipun mamati. Ya siya mangipangat kan chicha, ked patunged ustу-ustу mantuturayla ya lappun makaabyak kan siya. Ti si Apudyus un Mallakabyelin,

ipailala bo manchuchusala si tagu un isun chi mangkupisan chi astan si astola. ¹⁶ Ked liigili ngachen si silupla ya eypula un, “Arin cha losan un ari ya Apun cha losan un ap-apu.”

¹⁷ Oli pun intullongku bo osa'n anghel un summisiked si ilit. Ot pilokawala cha losan un sissiwit un sintatattayap ud langit, un kalala, “Wayyu, machagup kayu ta mangkakakan kayu si alla'n chakey'n piyastan Apudyus! ¹⁸ Wayyu, kalonyu lecheg cha ari ya pangat cha suychachu, susuychachu ya cha kakapitancha, cha kabyayu ya langakabbyayu, ya cha losan un tagu, lawaya ya musassu, labyabya ya langangatu.”

¹⁹ Oli pun intullongku bo hachi'n kaog-ogyat un ayam ya cha losan un ari si alla'n pita ya cha susuychachucha. Ked lachagupcha'n lan-um-umung ta gubyatoncha hachi'n langakabbyayu ya cha susuychachula. ²⁰ Ngim lachokmaan chi hachi'n kaog-ogyat un ayam ya ulay chi hachi'n silan-propeta un pillakalong-egla un pin-a langwa si lakaskaschaaw ta malallutla kan cha losan un tagu un lameykaan si meykan chi hachi'n ayam ya cha losan un tagu'n malay-chayaw si hachi'n silan-ayam un isula. Ked si hachi'n lalokmaancha kan chicha, likop-eycha'n matattagu si hachi'n byebyey un apuy un gumilegileb un asupli. ²¹ Ked cha losan un susuychachucha, lapatoycha si sabli un lum-moswa si tupok chi hachi'n langakabbyayu si mamputilak un kabyayu. Ot lambusbusugen cha losan un sissiwit cha lechegcha.

20

Ha Sillibu'n Tawon

¹ Ot intullongku bo osa'n anghel un lanosog un lampeypu'd langit un ilooglela chakey'n kawey ya tebik chi abut un lappun kiged chi kachayomla. ²⁻³ Ot chilokmaala dragon, hachi'n uyog si awi un kalancha'n Satalas, ot kilawayala. Ot imbyellun chi hachi'n anghel siya si abut un lappun kiged chi kachayomla, ot inchakigla ya ingkanyachula taplu achipunla kasin sallutan cha tagu utla pita inggala lumaus chi sillibu'n tawon. Ked lu magamput chi sillibun tawon, masapuy'n kasin mibukat ngim sin-akitan.

⁴ Ot si hachi, intullongku cha uchum un aam-muyan cha ari ked cha hachi'n ummaammuy, laidchencha si kalobbongan un manguis. Ya intullongku bo kalichodwan cha lapatoy gapu si langibyegbyeg-ancha si ugud Apudyus ya katuttuwaan mipanggop kan Jesus. Chicha bo cha achipun lalayaw si hachi'n kaog-ogyat un ayam ya silan-ayam un issu-issula, ya achipuncha bo impameyka kicheycha ya imacha si meykala. Ked losancha ummuli latagu ya lakaturaycha kan Jesu Kristu si sillibu'n tawon. ⁵ Ked liya chamu'n umuliyan cha langkakatoy mataguwan. Ngim cha uchum un langkakatoy, achipuncha umuli matagu inggala magamput chi sillibu'n tawon. ⁶ Pian cha tagu'n mipati umuli si chamu'n umuliyan cha tagu mataguwan, ti lappun kilabyelin chi mikadwa'n otoy kan chicha. Ked chicha mansimbi un isun chi pachi kan

Apudyus ya Jesu Kristu, ya makaturaycha bo kan siya si sillibu'n tawon.

Ha Maabyakan Satalas Ya Mibyelluwala

⁷ Ked lu magamput chi hachi'n sillibu'n tawon, mibukat si Satalas si libyabyayuchela, ⁸ lumawa ta umoyla allilawon cha nasyun si intilun chi lubung. Ked mantitimpuyugola chicha losan, un maawagen Gog ya Magog, ya isagalala chicha un makagubyat, ked lappun makabilang si kilaachucha ti isun chi kilaachun cha legen si teyanteg chi byeybyey. ⁹ Ot liwayascha losan si alla'n lubung, ot ilalikumcha kummampuwan cha tagun Apudyus ya ulay chi hachi'n ili un patungedla ay-ayaton. Ngim si hachi, awed chi apuy un lampeypu'd langit ot soggola chicha losan. ¹⁰ Ot si Satalas un langallilaw kan chicha, libyellu si amod un apuy un gumilegileb un asupli un siya bo libyelluwan chi hachi'n kaogogyat un ayam ya hachi'n pilakalong-egla un silan-propeta. Ked mapaligatancha si ileygew ya lilabi si ing-inggala.

Ha Alungus Chi Makuisan Cha Tagu

¹¹ Oli pun intullongku bo chakey ya mamputilak un aammuyan chi ari ked awed bo umaammuy. Ot lammaeg chi laumas chi alla'n pita ya langit un lappun kinasinla main-an. ¹²⁻¹³ Oli pun bo intullongku cha losan un langkakatoy un tagu un lipasangu si hachi'n umaammuy, ked wechewed cha langangatu ya labyabya, ya ulay bo cha hachi'n langkakatoy si byeybyey, ked lummoswacha losan, ya ulay bo cha losan un langkakatoy un illinggew ud Hades un inggewan

cha latoy. Ked summisikedcha si sangwan chi hachi'n ummaammuy, ot labuktan chi liblu un liigiliyan cha losan un killingwan cha tagu. Ya labuktan bo osa'n liblu un liigiliyan cha ngachen cha losan un makatagu kan Apudyus si ing-inggala. Ot lakuis losan cha hachi'n ummuli latagu, ked laibyesey si killingwacha si katattagucha, un liigili si hachi'n liblu. ¹⁴ Ot losan cha hachi'n latoy un lampeypu'd Hades, libyellucha si hachi'n apuy un gumilegileb un isun chi byeybyey. Hachi'n apuy un byeybyey, hachi mikadwa un otoy un siya misilaan kan Apudyus si ing-inggala. ¹⁵ Ti cha losan un tagu un lappun ngachenla si hachi'n liblu un liigiliyan cha losan un makatagu kan Apudyus, chicha mibyellu si hachi'n apuy un isun chi byeybyey.

21

Ha Kakkopyan Langit Ya Pita

¹ Lagamput pu hachi, intullongku baru'n langit ya baru'n pita, ti laumas chi chamu'n langit ya pita ya byeybyey. ² Ot intullongku lasantuwan un siudad, siya baru'n Jerusalem, un chumed-chedcheya un lampeypu kan Apudyus ud langit, un isun chi mangkasey'n byebyai un lansilup si laleman ya lakasagalanan mangabot si mangasawa kan siya. ³ Ot chingngeyk chi mantobyeg un gingga un lampeypu si ummaammuyan ari un kalala, "Gummatong chi mikabyeyoyan Apudyus kan cha tagu, ked si sala, mantagula chicha. Inggew si Apudyus kan chicha ya siya abus chi

Apudyus un chaychayawoncha.* ⁴ Ked pulasala cha losan un luwacha. Lappun kasin matoy ya lappun kasin malomchom ya man-ibin ya lappun bo kasin malligatan, ti losan un laklakwa kan chicha si chamu un pita, lummakpuscha.”

⁵ Oli pun kalan chi hachi'n ummaammuy un ari, “Si sala, pabiyuwok cha losan un byaleg.” Ot kalala bo kasin kan sakon, “Igilim cha alla'n ilugudku, ti tuttuwa ya mantegochen.”

⁶ Ya kalala bo kan sakon, “Lagamput! Sakon chi Alpha un luglugi ya sakon bo Omega un alungus cha losan. Ked lu silu mauwaw, pailumak si chelum un meypu si chegsi un tumagu si ing-inggala un lappun byayedla. ⁷ Ya ipatawidku losan cha alla kan cha achipun paabyak kan Satalas, ya mambyalilok bo chicha alakku ta sakon chi man-Apudyuscha. ⁸ Ngim kaog-ogyat chi mambyalagen cha ogyatan, cha lappun pammaticha, cha langwa si kabibiin, cha kapapatoy, cha pin-a makachegchegas, cha mansansalamangka, cha malaychayaw si silan-apudyus, ya cha pin-a mantuntulli, ti lappun pattinggan chi iinggewancha si byeybyey un asupli'n gumilegileb, ked hachi kalancha'n mikadwa'n otoy.”

Ha Lasantuwan Un Jerusalem Un Lampeypu'd Langit

⁹ Ot kummatam kan sakon chi osa kan cha pitu'n anghelles un langisuyat si hachi'n illinggew si pitu'n chuyug un lalaplu si alungus cha ligligat, ot kalala, “Wilu ta ipailak kan

* **21:3** 21:3 2 Corinthians 6:16

sika byebyai un asaw-on chi Keylilu.” ¹⁰ Ot tilingneyak si Ispiritun Apudyus, ot illiyoyak si anghel si tuktuk chi mantaklang un bilig. Ot impailala kan sakon chi lasantuwan un siudad un Jerusalem un chumedchedcheya un lampaypu’d langit kan Apudyus. ¹¹ Ked malilisiling chi hachi’n ili gapu si kilabiyun Apudyus. Ked malilisiling un isun chi langila’n byetu, isun chi jasper ya lagechawan un crystal. ¹² Ked laayed chi hachi’n ili si mantaklang un tuping, un lasawayan si chuwa sawangla, ya laguwechaan bo si lasawayan si chuwa un anheles. Ked cha sawangla liigili cha ngachen cha lasawayan si chuwa un alak Israel. ¹³ Cha sawangla, tiyu langkapon si sumileyen ilit, tiyu bo kapon si mipisukan ilit, tiyu bo kapon chaya ya tiyu langkapon si lagud. ¹⁴ Hachi’n ayed, lasawayan si chuwa lipon-ed un tukudla un liigiliyan cha ngachen cha lasawayan si chuwa un apostoles chi Keylilu.

¹⁵ Hachi’n anghel un lakaugud kan sakon, ilogglela bilalituk un palaisong un mangisongla si hachi’n siudad, cha sawangla ya cha ayedla. ¹⁶ Hachi’n siudad, man-iisu kaanchula, kaeywala ya kataklangla. Ilisong pun chi anghel chi hachi’n siudad, umoy si chuwa’n libu ya opat gasut un kilometro kaanchula, siya bo kaeywala ya ulay chi kataklangla. ¹⁷ Ilisongla bo ayedla, ked ha kataklangla, lasuluk si olompuyu ya olom un metro. ¹⁸ Hachi’n siudad, losan bilalituk ya malilisiling un isun chi samling. Ked ha ayedla’n tiluping, losan jasper un langila’n byetu. ¹⁹ Ha pon-edla’n lasawayan si chuwa,

laey-eykusancha si mangkangkalasi un langila'n byetu. Ha ummula ked byetu'n jasper; ha mikadwa byetu'n sapphire; ha mikatlu byetu'n agate; ha maikapat byetu'n emerald; ²⁰ ha mikalima, onyx; ha mikalom, carnelian; ha mikapitu, chrysolite; ha mikawayu, beryl; ha mikasiyam, topaz; ha mikasimpuyu, chrysoprase; ha mikasimpuyu ya ossaan, jacinth; ked ha mikasimpuyu ya chuwa, amethyst. ²¹ Cha simpuyu ya chuwa'n sawang ked perlas, sinossa un mangkachakkey'n perlas. Ked ha kesa si hachi'n siudad, bilalituk losan un isun chi siling chi samling.

²² Ngim lappun templo si intullongku si hachi'n siudad, ti ha mantemplocha si Apudyus un Mallakabyelin un Ap-apu ya Keylilu. ²³ Hachi'n siudad, achipunla masapuy ilit ya seyeg un silawla ti masilawan si lilang chi kilachayaw Apudyus ya lilang chi Keylilu. ²⁴ Ked losan cha tagu si lubung, masilawancha si lilang chi hachi'n siudad, ked cha losan un ari si lubung, iyoycha kilabyaklangcha si hachi'n siudad. ²⁵ Cha sawangla, miwawayyangwang un lappun miyolobyela ti achipun lumabi. ²⁶ Ked losan bo'n kilabyaklang ya kilachayaw chi lubung, maiyoycha losan si hachi'n siudad. ²⁷ Ngim achipun makwa un lumlok cha losan un achipun lapeykas si sangwalan Apudyus, isun cha matuli ya mangwa si kabibiin. Ti abus cha lilista ngachenla si liblun chi biyeg un ay-ayyuwalan chi Keylilu makaslok si hachi'n siudad.

22

Ha Chewwang Un Tumagu

¹ Ot impailan bod chi anghel kan sakon chi chewwang un ha chelumla ked tumagu ya manlinlin-ongan un isun chi crystal. Hachi'n chewwang, lummoswa si ummaammuyan Apudyus ya hachi'n Keylilu. ² Ot man-ayus si gawan chi kesa si hachi'n siudad. Ked ha mampasiigid chi chewwang, awed cha kayun chi biyeg un biluyan un mamunga. Ha tubucha, siya useyoncha un man-agas si sakit cha losan un tagu si kaili-ili. ³ Lappun maochesan si ulay silu'n lawingon Apudyus si hachi'n siudad.* Siyà awed chi aammuyan Apudyus ya hachi'n Keylilu un manturay si hachi'n siudad, ya manchaychayaw kan siya cha bubùulola. ⁴ Mitullongcha lupala ya ligili chi ngachenla si kicheycha. ⁵ Lappun lumabiyala ya achipun masapuy silaw ya ilit, ti si Apudyus un Apu silawcha. Ya makaturaycha kan siya si ing-inggala.

Ha Mangulilan Jesus

⁶ Ot kalan chi anghel kan sakon, "Tuttuwa losan chi libyega kan sika ya sigulachu'n makwa, ti ha Apu taku'n Apudyus chi langatod si Ispiritula kan cha propetala, siya bo langibuun si anghella taplu ipailala kan cha mansimbi kan siya chi masapuy'n makwa un allà akit."

* **22:3** 22:3 Genesis 3:17-19

7 Ot kalan bod Jesus, “Chongyonyu alla, ti allà akit un mangulilak! Pian cha malungpey si losan un liigili si alla'n liblu!”

8 Sakon si John un langngey ya langitullong kan cha alla losan. Lagamputku pun chingngey ya intullong cha alla'n byaleg, lampalintumingak si sangwalan chi anghel ta manchaychayawak.

9 Ngim lilallaalak un kalala, “Achim koon halat, ti osaak bo'n mansimbi kan Apudyus un isum ya cha susuludlu un propeta ya ulay cha losan un malungpey si liigili si alla'n liblu. Chayawom si Apudyus!”

10 Ot kalala bo kan sakon, “Achim itayu cha inggilim si halat un liblu un impakaammuk kan sika, ti allà akit chi makwaancha. **11** Ked si hachi'n timpu, losan un mangwa si lawwing, intalu ituyuycha koon, isula bo kan cha mangwa si kabibiin, ituyutuyuycha. Ngim cha losan un mangwa si lalintog, ituyutuyuycha koon chi ustuked cha lapeykas, ituyutuyuycha bo koon chi mampeykas.”

12 “Chongyonyu alla!” kalan bò Jesus. “Allà akit ked mangulilak! Ked awitok cha igunggulak kan cha losan un tagu un subyalit cha losan un killingwacha. **13** Sakon chi Alpha ya Omega, ha umula ya manguchichi, ti sakon chi luglugi ya sakon bo alungus cha losan.”

14 Pian cha losan un malaksak si silupcha ti alla kalobbongancha'n mangan si bungan chi kayu un malagu si tagu ya kalobbon-gancha'n lumlok si hachi'n siudad. **15** Ngim achipun makwa un lumlok cha pin-a mangwa si kabibiin ya cha mansansalamangka, ya cha

kachechegchegas, cha kapapatoy, cha malay-chayaw si silan-apudyus, cha matuli ya cha pin-a mangwa si lawwing. Lappun makaslok kan cha kakammatchi si hachi'n siudad.

¹⁶ Ot kalan bod Jesus, "Sakon si Jesus un langibuun si anghelku un mangibyega kan cha allaya kan chikayu'n mamati un pin-a manchetch-etong si kaili-ili. Mismu'n galakak kan David, ya sakon bo kalancha'n Ambigaton."

¹⁷ "Wayyù utla!" kalan chi Ispiritun Apudyus ya byebyai un mikasey. "O, wayyu losan," kalan bod cha losan un mangngey si allaya. Umali kayu otyan, losan kayu un lauwaw, ta umilum kayu si tumagu'n chelum un lappun byayedla.

¹⁸ Sakon si John, patigmaak chikayu losan un mangngey kan cha impakaammuk si alla'n liblu. Lu awed maloga si allaya'n liigili si liblu, chogchog-an Apudyus chi chusala un siya libyega si alla'n liblu. ¹⁹ Ked lu silu bo kaalala ulay silu kan cha liigili si alla'n liblu, kaalon bod Apudyus cha bingayla si bungan chi kayu un tumagu, ya kaalola bo kalobbongala un lumlok si lasantuwan un siudad un siya libyega si alla'n liblu.

²⁰ Si Jesus un langipakaammu kan cha alla losan, kalala, "Tuttuwan allà akit un mangulilak!"

Kalak bo, "O, mangulinka, Apu Jesus!"

²¹ Ha chawatku, kumachegu otyan ya tuyungan chitaku losan kan Apu Jesus. Amen.

**Ha Ugud Apudyus
Kalinga, Lubuagan: Ha Ugud Apudyus (New
Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kalinga, Lubuagan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

a19fa55b-374d-526a-9fee-6924d9f6cec8